

TÜRK

SOLU

Yıl: 1
Sayı: 2
24 Kasım 1967
100 Kuruş

Hiçbir iktidar
1919 Ruhunun
Şahlanışı Karşısında
Millî Siyasete Aykırı
Davranamaz

Kıbrıslı Türk'ün
Ulusal Varlığı
Ancak Üslerden
Arınmış Bağımsız
Ve Demokratik Bir
Kıbrısta Korunur

KIBRIS DAVAMIZ EMPERYALİZME KARŞI SAVAŞIN BİR PARÇASIDIR

BASBAKAN Demirel, faşist Atina Cuntasının adamı Kollias'ın, kendi yurttaşlarının kanına bulanmış elini sıkı sıkıya tuttuğu hafta olmuştur. Geçen çarşamba günü, Yunan cuntacılarının Kıbrıs'taki adamı Grivas'ın emrindeki havan topları Boğaziçi ve Geçitkale köylerini dövdüler. Herliyen düşman zıhlı birlikleri bu stratejik iki köyü işgal ettiler.

Safıları seyrelmiş, gerekli maddi ve manevi destekten yoksun Türk mücahitlerinin direnmesi ancak beş altı saat sürmüştü. 23 Türk şehit olmuştur. Ankara'daki A.P. Hükümeti bu son sınavda da başarısızdı. Değerli dakikaları, saatleri, kararsızlıklar içinde geçirdi. O buhranlı saatlerde Atina'da saldırının kışkırtıcısı cunta hükümeti ve orada tesadüfen bulunan bizim, kendi kendini tayin etmiş, yetkisiz elçimiz Kasım Gülek Amerikan Elçiliğinin eşğini aşındırıyorlardı.

Birkaç gün önce, Kıbrıs Türk Cemiatı'nın başı Rauf Denkteş, görevi başına döndüğünde, Kıbrıs Rum yetkilileri tarafından, haysiyet kırıcı bir biçimde tutuklanmış ve Türkiye'ye gönderilmişti. Koca Türkiye Devletinin arkasında olması gereken bir cemaat reisine karşı bu davranış, Türk milletinin suratına indirilmiş bir tokattı. Ama Ankara'daki iktidar çevrelerini meselenin bu yanı pek ilgilendirmiyordu. A.P. adına konuşanlar, piyasayı ürktü diye, Rauf Denkteş'i eleştiriyorlardı. Bu son Yunan faşist saldırısı, özünde, davaların en haklı olan Kıbrıs davamızı savunma görevini olurluna biraktığımız bir kez daha göstermiştir.

Barışçı bir çözümünden yana olduğumuzu bütün içtenliğimizle ifade etmekten geri kalmamakla birlikte, bu davada birinci görevimiz, Türk Ordusunun hemen hemen tümünü NATO emrinde yani Amerikan generallerinin kumandasında tutan duruma son vermek; Grivas'ı ve Atina'daki faşist cuntacı kafadarlarını hizada tutacak bir askerî gücü (bilinçlenmiş ve millî davayı tam olarak anlamış ve en iyi biçimde hazırlanmış bir mücahitler gücünü) gereken noktalara sevk etmek ve o noktalarda tutmaktır. Biz bunu bugüne dek yapamadık ama karşıımızdakiler yaptılar ve iyi hazırlandılar. Böyle bir güç dengesi kurulmadıkça Yunanlıların saldırılarının arkası kesilmeyecektir. Şamar oğlanı durumumuz sürüp gidecek-

tir. Koskoca Türk milleti bundan daha iyisine layıktır.

Bu davada bir görevimizde, davanın özünü, niçin mücadele ettiğimizi, kime karşı mücadeleye çıktığımızı, Türkiye'nin bu millî davasının karşısına dikilen güçlerin hangi güçler olduğunu, kimlerden destek görebileceğimizi, kimlerin taraf tutmayacağını doğru saptamaktır. Meselenin doğru olarak koyduktan sonra, geniş bir bilinçlendirme kampanyasına girişerek, bunu, Kıbrıs'ta siperdeki mücahitlerden en sonuncu yurttaşımıza kadar her Türkün iyice kavramasını sağlamalıyız.

İçinde bulunduğumuz şartlarda, Türkiye'nin gerçek millî çıkarları, Kıbrıs Türklerinin özgürlüğünü ve tam güvenini sağlayacak olan, emperyalist üslerden arınmış bağımsız ve halkçı bir Kıbrıs'ın gerçek olması uğruna mücadeleyi gerektirmektedir. Evet Kıbrıs davamız tam bağımsız ve gerçekten demokratik bir Kıbrıs'ın kurulması davasıdır. Ancak böyle bir Kıbrıs'ta, Türkler, başı dik, özgür vatandaşlar olarak

Bu davada karşıımıza dikilen, halk düşmanı, saldırgan güçlerin niteliğini Grivas sembolleştirir. Bu Yunan generali üzerinde kısaca duralım :

Grivas, İkinci Dünya Savaşı sırasında yurduna saldıran Alman Nazi istilacılarıyla işbirliği etmiştir. Nazilerin Yunan milliyetçilerine karşı kullandığı ünlü (X) faşist örgütünü o kurmuştur. Kurtuluşun sonra Yunan yurtseverleri bu hainin cezasını görmesini istediler. Ama Almanlardan boş kalan yere yerleşen İngiliz emperyalistleri ve Yunan sağcısı Grivas'a arka çıktılar. Grivas kellesini kurtardı ve ordudan tardedilmekle vartayı atlattı.

Alman, İtalyan ve Bulgar faşist istilacılarına karşı millî kurtuluş savaşını yürütmüş ve yönetmiş olan Yunan Solu (E.A.M.), Çörçil'in manevralarıyla, iktidardan uzaklaştırıldıktan sonra ki bulanık ortamda Grivas siyasete atıldı. Kurduğu örgüt seçimlerde en az oy alan örgüt oldu ve gültüncü duruma düştü. İngilizler ve Amerikalılar Nazi saldırganlarının safında, kendi halkına

*ilk sayısı çıktığı gün tükenen
TÜRK SOLU, okurlarından gördüğü ilgiye
lâyük olmak için gerekeni yapacaktır.*

yaşayabilirler, ulusal bir yaşantıya kavuşabilirler.

Bu davayı ancak, başta Atina'nın halk düşmanı faşist cuntasına ve onun Kıbrıs'taki adamı Grivas gibilere, kesin olarak karşı durmakla savunabiliriz. Bu, Yunan halkına karşı değildir. Emperyalizm ile çıkar birliği durumundaki Yunan sermaye çevreleri ve bu çevrelerin sembolü olan Yunan tahtı başka şeydir, Yunan halkı başka şey; CIA'nın tertiplemediği faşist darbelerle iktidara getirilen halk düşmanı Atina cuntası başka şeydir, Yunan halkı başka şey; bağrında tek bir milliyetçi subay barındırmamayı ilke edinen, savaşlarda hep yenilgiye uğrayan (denize dökmek), ama kendi halkına karşı arslan kesilen Yunan ordusu, bizim millî ordumuzla hiçbir benzerliği olmayan Yunan ordusu başka şeydir, Yunan halkı başka şey.

karşı savaşmış birini kullanmaya yanaşmadılar. Yunanistan'ın bu yeni efen-dilleri, işbirlikçiliği açıkça yapmamış olanları tercih ediyorlardı.

1950'lerde, Yunanistan'ın Menderes'i sayılan gerici politikacı Karamanlis, günah çıkartması ve itibarını yeniden elde etmesi için Grivas'ı Kıbrıs'a gönderdi. Böylelikle, Kıbrıs halkının İngiliz emperyalizmine karşı kaçınılmaz mukavemet hareketi, soluların etkisinden uzak tutulacak ve sağcı bir yönetim altında bulundurulacaktı. Ve böylece Grivas, Yunan istihbaratının adamı olarak Kıbrıs'a gitti ve orada faşist E.O.K.A. örgütünün başına geçti.

İşte geçen gün, Boğaziçi ve Geçitkale Köylerine saldıran Rum kuvvetlerinin başındaki adam, kendi milletine ihaneti sabit, gerici güçlerin yardımıyla layık olduğu ölüm cezasından ya-

kayı kurtarmış olan bu Grivas'dır. Böylesinin kanı helâldir. Grivas'ın Yunan cuntasının fraksiyonlarından biri ya da ötekisi ile geçinememesi, daha önce olduğu gibi, bir süre Kıbrıs'tan uzaklaştırılması önemli değildir. Grivas gidebilir, ama onun temsil ettiği kara kuvvet karşıımızdadır.

Ne var ki Grivas'lar, ve Yunan cuntasının öteki faşistleri ve Atina'nın emperyalizmin maşası Megalo İdea'cı politikacıları yalnız değildir. Arkalarında, Yunan halkını hiçe sayarak onları faşist darbelerle iktidara getiren CIA var, Amerikan emperyalizmi var. Amerikan emperyalizmini karşıımıza almadan, Kıbrıs Türklüğünü yok etmeye kalkanlarla savaşamayız.

Onun için Kıbrıs davamız emperyalizme karşı savaşın ayrılmaz bir parçasıdır.

Atina cuntacılarının kötü sonlarını geciktirmek için bir maceraya atılmaları gibi, olağanüstü bir gelişme dışunda, hiç değilse yakın bir gelecekte, Kıbrıs meselesi silâh yoluyla bir çözüme bağlanacağı pek benzememektedir. Elbette ki, bu her ihtimale karşı hazırlıklarımızı gevşetmemiz için bir sebep olmaz. Ama şu anda mücadelenin ağırlığı dış politika alanında, diplomasi alanında, Amerika'nın kuyruğunda yürüyen bir Türkiye'nin, kendi toprağında yabancı üslerinin varlığını, yabancı vesayeti ilişkilerini hazmeden bir Türkiye'nin sözüne itibar edilmez. Böyle bir Türkiye dünya ulusları arasında saygı görmemez.

İlk başarılı Millî Kurtuluş Savaşı'nı vermiş olan Türk ulusu, millîci geleneğini sürdürdüğünü eylemiyle bütün dünyaya ispat etmektedir. Bu yolda ilk adım millî bağımsızlığımıza gölge düşüren andlaşmaları kaldırmaktır. Zengin sofrasında çanak tutucu rolünden, sömürücü zengin Batı ülkelerinin ittifakı olan NATO'da, yoksul Doğulu müttefik durumundan bir an önce kendimizi kurtarmalıyız. De Gaulle Fransa'sı bunun nasıl olabileceğini bize göstermiştir.

Emperyalizmin dünyanın bu çevresindeki çıkarlarının, Ortadoğu petrolünün, savunma örgütü olarak tasarlanmış olan CENTO'nun sona erdirilmesi ve Yakın Doğu ülkelerinin gerçek çıkarlarını savunmayı amaç edinen ve

emperyalistleri dışarda bırakan bir ittifakın düşünülmesi zamani gelmiş çatmıştır.

Ancak bu yolda, ulusların millî bağımsızlığı ve özgürlüğü yolunda yürüyen bir Türkiye, Atatürk zamanında olduğu gibi, dünya ülkelerinin saygısını kazanabilir. Ancak böyle bir Türkiye Kıbrıs davamızı, Türklüğün yararına olarak çözüme bağlayabilir.

Onun için Kıbrıs davası Türkiye'nin millî bağımsızlık davasının ayrılmaz bir parçasıdır.

Demirel Hükümeti Kıbrıs meselesini bütün bu yönleriyle doğru olarak koyabilir mi? Kıbrıs meselesini Türkiye'nin gerçek millî çıkarları doğrultusunda çözüme bağlamak için gerekeni yapacak çapta ve güçte midir bugünkü hükümet?

Bu Sayıda

*İlhan Selçuk
Erdoğan Başar
Arif Damar
Muzaffer Erdost
Aslan Başar
Şerif Tekben*

Bu sorunun karşılığı olumsuzdur. Kıbrıs davamızı sermaye çevrelerini ve taşa mütegallesini temsil eden, Amerika'ya karşı yüzyı yumuşak bir hükümet doğru olarak kavrayamaz ve Türkiye'nin millî çıkarlarına uygun biçimde çözüme bağlayamaz. Bu gerçeği bilelim. Ama böyle bir hükümet bile, millîci güçlerin dayanışması, ve bilinçli, aktif denetimi karşısında, 1919 ruhunun yeniden şahlanışı karşısında, pek aykırı bir yola da sapamaz.

başyazı

TÜRK SOLU'NUN GÖREVI

Erdoğan Başar

Türk Solu'nun görevi, izleyeceği yolu tayin ediyor.

Bu görevi, Türk Solu'nun ilk sayısındaki baş yazısında sayın Suphi Karaman açık ve kesin bir biçimde saptı. Sayın Karaman'a göre :

«Türk Solu'nun görevi demokratik özgürlükleri korumak, halkın devrimlere inandırılması, devrim isteğinin halka indirilmesi, demokratik devrimin gerçekleştirilmesi ve toplumun mutlu olmasına ulaştırılmasıdır.»

Görüyoruz ki bu görev saptanmasında demokratik istekler ve devrimci yönelimler ile halk unsuru hep bir arada ele alınmakta, sonucu bunların birbirleri ile kaynaşması yoluyla varılması ön görülmektedir. Bu unsurlar dikkatle incelenirse, Türk tarihinin çok önemli kuvvet kaynakları ile bağlantılı oldukları anlaşılır.

Bu kuvvet kaynakları nelerdir ?

Tarih sırası bakımından, bunların başında mezhepler ve tarikatlar gelir; bunların arasında en önemli akımın da Batı millik olduğu bir çok yazarlar tarafından tekrarlanmıştır. Türk toplumu, gerek islamlığı kabul etmeden önce gerekse sonra, demokratik özelemlerini ve sosyal adalet isteğini, kuşku yok ki bu terimleri hiç kullanmadan, bu yarı-dinsel akımlar ve kuruluşlar içinde dile getirmiştir. Bu demokratik özelemler ve sosyal adalet isteklerinin kökeninde, çok eski çağlarda yaşamış sınıfsız toplum hayatının törelerine intikal eden anıları pek alâ bulunabilir. Ne var ki çok uzun zaman süren sınıflı toplum hayatı onları ağır ve çeşitli baskılarla ezdiği için onlarda, böyle kardeşçe bir hayatın, artık ancak öte-dünyada mümkün olabileceği düşüncesini uyandırmıştır. Bu yüzden kimi tarikat ve mezheplerde «adaletli kardeş dünyası» mistik bir cennet umudu haline dönüşmüş, kimilerinde ise gene bu dünyada, ama çok sınırlı bir çerçevede içinde, tekke hayatı kural ve törenleri ile, yaşamaya kalkışılmıştır. Bu akım ve kuruluşların hep birlikte bu güne kadar getirdikleri bir ortak yan vardır : Halkımız, bu dünyada ya da öte-dünyanın cennetinde mutlu bir hayatın mümkün olabileceğine hala inanır. Halkımız kendi ölümlerine göre bir mutluluk ülkesine, bir mutluluk kavramına sahip olmuş, onu özenle beslemiştir.

Hangi derecede olursa olsun bütün Türk Solcularının hem umudu hem de gizil (potansiyel) güç kaynağı bu mutluluk kavramını ve ülküsünü çağdaş şartlar ve ölçüler içinde iyice belirlemek, böylece halkımızı kendi hayatı için harekete geçirebilecek dürtüyü (muharrik) somut bir biçimde ortaya koyabilmektedir.

Bunun içinde «halktan alıp gene halka vermek» temel kuralını çok dikkatle göz önünde tutmak gerekir. Halkın içinden çıkmış olan, halkın içinde yaşayan, halkın yararına uzun vadeli mücadelelerin hazırlanması halk içinde yapan devrimcilerin önce bunu arayıp bulmaları gereklidir.

Türk Solu, Derviş Vahdeti'nin yolundan gitmeyi akıldan bile geçiremez elbet. Gerçi bu tipik yobaz yöneticiler de halkın gizil gücünü hareketle geçirerek bir şeyler yapmaya kalkışmışlardır. Fakat «halktan almak» yetinmişler, «halka vermek» konusunda ona gâvurluğa karşı cihat edip cennet nimetlerine kavuşmak vadedilen başka bir şey vermemişlerdir. Oysa aynı güç kaynağına başvurarak olumlu işler yapılabileceğini Bedreddin ve Pir Sultan Abdal göstermişlerdir. Türk halkının bu inanma gücünü ve mutluluk ülküsünü o günlerden bu güne yitirdiğini kabul etmek kolay değil.

Türk Solunun dayanakları, kuvvet ve umut kaynakları arasında Atatürk hareketi tarih sırası bakımından, hemen anılmalıdır. Demokratik amaçların bir çoğunu kapsayan bu devrim, 19. yüzyıldan itibaren Batı dünyası ile temasa geçen Türk aydınlarının özelemler ve inançlarını ve mutluluk ülküsünü temsil etmektedir. 19. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğunu Batı sömürgeciliğine açan şartlar, bu topluma, bozulmuş ve sınırlı olarak ve kimi zaman çelişmeli de olsa, Batı'nın «bireyin mutluluğu» fikrini ve benzer başka ülkülerini de getirmiştir. Milliyetçi küçük burjuva aydınları Türk toplumunun yenilenme çabalarının bayrağını uzun süre ellerinde tutmuşlardır. «Vatan» ve «Ulus» kavramlarını ve ülkülerini bu kadrolara borçluyuz. Bu sınıflın yarattığı destanların içinde, aslında emperyalist nitelik taşıyan I. Cihan Harbinde, Çanakkale gibi vatan savunması savaşları önemli yer tutar. Fakat asıl tarih olayı, Türk Milli Kurtuluş Savaşıdır ve bu da bu aydın kadroların yönetimi altında yürütülmüş ve zafere ulaştırılmıştır.

Türk Solu bilmeden başka mürsid kabul etmemek, mutluluğu bu dünyada aramak, ilerleme, yenileme, devrimcilik geleneği niteliklerini bu akımla paylaşır. Ama asıl önemlisi vatan, milli bağımsızlık, çağdaş milliyetçilik ve devrimcilik özelliklerinin en büyük bir değiştirici güç taşıdığını, en son, 27 Mayıs'ta yeniden görmüştür. Atatürkçülük, Türk Solu'nun vazgeçilmez dayanaklarından, kuvvet kaynaklarından biridir. Oy avelığı hesapları ile Atatürkçülüğe karşı olmağa, Atatürkçülüğün son sonuçlarına -ve bu arada ortamın solu'na dudak bükmeğe kalkışmak zavalıca bir tutum olmakla kalmaz; böylelerini «burjuva» nedir, «revizyonizm» nedir? «orta» nedir? «sol» nedir? bilmediklerini, hele hele, Türk tarihinden tamamen habersiz bulduklarını ortaya koyar.

Türk Solu'nun temel dayanaklarından biri de bilim yani Sosyalizmin Bilimidir. Bilim derken söylemek istediğimiz, dünyanın şu ya da bu ülkesinde geçmişte ya da bugün uygulanmış ya da uygulanmakta olan bir sosyal - ekonomik düzen değildir.

Türk toplumunun bir gün, yaradılış bakımından hiç de geri olmadığı, öteki uygar ulusların da varacağı düzeni kuracağında, bu düzeni de kendi sosyalizmi olacağında Türk sosyalistlerinin kuşku yoktur. Fakat Türk sosyalistleri, sosyalizmi varılmış ve tamamlanmış bir sistem olarak değil, değişen dünya içinde şartları doğru belirlemek, doğru çözümlenmek ve yapılması gerekli olanı doğru saptamak bilimi diye anırlar. Bu bakımdan içinde buldukları, ve aslında vazgeçilmez bir parçası oldukları, Türk Solu'nun bugünkü amacının Demokratik Devrim olduğunu görmüşler, bunu benimsemişlerdir.

Sosyalizmin teorik ve pratik bütün verileri Türk sosyalistlerinin düşünce ve davranışlarını belirler ve çizgisini çizer; bu çizgi, bugün, en doğru ve tam ifadesini Türk Solu içinde bulur.

Olaylar - Olaylar

Tabii Senatörlere Yeni Saldırı

✗ Eski bir asker olan C.K.M.P. Genel Başkanı, askerleri Senato'dan uzaklaştırmak için bir kanun teklifi hazırlamış : Bu, «Tabii Senatörlüğün ilgası» yoluyla sağlanacak. Yani Küçük'lerden, Karaman'lardan, Tunçkanat ve öteki Milli Birlikçilerden arınmış bir Senato istiyor Türkiye. Gerici politikacıların daha rahat at oynatabilecekleri, Türkiye'nin en sağlam milliyetçi güçlerinin sesinin yankı bulmayacağı bir Senato...

Çünkü Milli Birlikçilerin bulunmadığı bir Senatóda, örneğin Tunçkanat'ın açıkladığı cinsten casus raporları gün yüzüne çıkarılmayacaktır; milli savunma stratejimiz, maden ve petrol davalarımız milli açıdan gereken güçle savunulamayacaktır. Elbette ki Türkiye'de bunun böyle olduğunu bilir.

C.K.M.P. liderinin bu aşırı parlamenteristliği pek eskilere gitmez. 1960'da Kurucu Meclis'in toplanması ve demokratik bir anayasanın hazırlanması fikrine karşı çıkanlar arasında en gayretlisi Türkiye'di. Bunların o zaman ileri sürdükleri gerekçe, devrim esaslarının ve ruhunun korunması için askerî yönetimin sürdürülmesi gerektiği idi.

Buna karşı çıkan ve parlamenter düzeni savunan Milli Birlik Komitesi üyeleri, tabii senatörlük kurumu ile bu amacın elde edilebileceğini ileri sürdüler ve onların dedikleri oldu.

Asıl lağvedilmek istenen şey işte bu devrim ruhudur. Bu da, bugünkü ortamda, küçük politikacılığın insanı nelerlere vardıracağını göstermesi bakımından ibret vericidir.

Ama Tabii Senatörlük kurumu Anayasamızın temel direklerinden biridir ve onu yıkmaya Türkiye gibilerinin gücü yetmeyecektir.

Din Kitapları ve Öğretmenler

Milli Eğitim Bakanlığının din dersleri öğretimiyle ilgili tutumunu geçen hafta ilginç bir safhaya girmişti.

Hatırlanacağı üzere, Talim ve Terbiye Dairesi daha önce okullara bazı din kitaplarını tavsiye etmiş ve bu davranış, laik ilkelere candan bağlı eğitim camiasında tepkiler uyandırmıştı.

Milli Eğitim Bakanı İhrami Ertem, son hafta bu tepkileri değerlendirerek olayı örtbas etmeye çalışmış ve şöyle bir beyanat vermiştir :

«Laikliğe aykırı, nurculuğu ve bazı şahısları öven din kitapları kaldırılmıştır. Yeni bir din kitabı ise 10 gün içinde basılacaktır. Eski kitaplarda yer alan hususları katıyen tasvip etmiyorum.»

Öğretmen kıyımının bir numaralı sorumlusunun, bu «eski kitaplarda tasvip etmediği» hususların neler olduğunu merak etmiyoruz. Ve sütunlarımızı bu gibi şeylere ayıracak değiliz. Ama bütün eğitimcilerin merak ettiği başka bir husus vardır : Bakanın tasvip etmediği nureculuğu övücü hususlar Talim Terbiye kararıyla okullara nasıl tavsiye edilmiştir ?

Özel Okullar ve Gençlik

Özel okullar meselesini sonuna kadar deşmeye kararlı olan ve bu yolda gereken bütün protesto hareketlerini sonuna kadar devam ettiren gençlik, hükümeti uyarmak amacıyla yaptığı gösteri hareketlerini geliştirmektedir. Meselenin kamu oyununa maledilmesi amacıyla basının desteğini isteyen Ankara Üniversitelerine bağlı bir grup genç, geçen hafta içinde Türk Solu idaresine bir ziyarete bulunmuş ve yayınlanması isteğiyle bir mesaj bırakmıştır. Mesaja aynen şöyle denilmektedir :

«Bir yanda, yüzde 60'ı hiç okuma yazma bilmeyen bir halkın çoğunluğu, çocukların devletin parasız okullarına gönderme olanağından yoksunken, öte yanda sadece bu yıl, ücreti 2500 ile 5000 lira arasında değişen özel Mühendislik ve Mimarlık okullarına 25000 kişi özel okullara kabul edilmiştir. Geri kalan 5000 öğrenci ise, paralı dışçılık ec-

zacılık, gazetecilik yüksek okullarına girebilmişlerdir. Bu durum, eğitimde fırsat eşitliği ilkesine tamamen aykırı olduğu gibi, yalnızca zenginlerin eğitim görmesine imkân sağladığından, sınıf ayrılığını körüklemektedir. «Sınıf yoktur, sınıf ayrılığı yoktur» diyenler, hâkim sınıfların paralı öğretim yoluyla nasıl imtiyazlı olduğunu görmelidirler.»

Dünya Basını Kıbrıs Saldırısının İçyüzünü Açıklıyor

«Pravda» ve «Le Monde» un yorumu

Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin resmi organı «Pravda» gazetesinde yayınlanan yazısında Yengeri Grigoryev, Atina Cuntasının Kıbrıs'taki gerginliği arttırmayı hedef tutan hareketlere başvurduğunu, bunu yaparken Amerikan emperyalistlerinden direktif aldığı belirtilmekte ve Grivas'a saldırı talimatını Yunan Cuntası tarafından verildiğine işaret etmektedir.

Paris'te yayınlanan ünlü Le Monde gazetesi ise, Grivas'ın, Kıbrıs'ta iki cemaat arasındaki münasebetler iyileşmeye yüz tuttuğu bir sırada saldırıya geçerek ortadaki karıştırmak istediğini belirtmekte ve iki ülke arasındaki savaş ihtimalinin ortadan kalkmadığını açıklamaktadır.

Mahkemeye Verilen Ortadoğu'lu Öğrenci

Ortadoğu Teknik Üniversitesi Sosyalist Fikir Kulübü Genel Sekreter Yardımcısı Mehdi Başpınar, polislin Fikir Kulübüne yaptığı baskını protesto etmek üzere yayınladığı bildiri yüzünden mahkemeye verilmiştir. Savcılığın hazırladığı esas hakkındaki iddianameye göre, Mehdi Başpınar hükümetin manevi şahsiyetini neşren ve alenen tahkir ve tezyif eylemek, cemiyetler kanununa muhalefet etmekten suçludur.

Mehdi Başpınar, Ankara İkinci Soru Hâkimliğine verdiği bir dilekçede, dava konusunu aydınlatmak üzere Ankara Üniversitesinden bir birlikçi raporunun hazırlanmasını istemiştir.

Millet Partisi Büyük Kongresi

Çoğunluğu zanaatkar, esnaf ve emekçi küçük memur olan 900 delegenin katıldığı Millet Partisi 3. Büyük Kongresi, Ankara'da sessiz sedasız yapıldı. Büyük hizip çatışmalarının olmadığı ve seçim sonuçları önceden kestirildiği için sessiz geçen kongre, aslında öncekilerden çok daha canlı ve anlamlıydı. Her ne kadar delegelerden boğuk seslerle «Size dadaşlardan selâm getirdiim! Ben Ardahan'dan geldimim!» diye bağırarak daha fazla alkış topladıysa da, Milli Sağ Bölükbaşın'ın partisinin anti-emperyalist ortama kendi açısından gittikçe intibak ettiği belli oluyordu. E-vet, delegeler, «Millet Partisi, milliyetçi, dine imanına bağlı olanların inatla tuttuğu, sevgilli başkanımız Bölükbaşın'ın önderliğinde yolundan şaşmayan bir partidir!» diye haykırıyordu; ama öte yandan, NATO'yu eleştiren, AİD'nin küçük esnaf ve zanaatkara verdiği kredinin şeklini eleştiren, topraksız köylünün perişanlığını anlatan delegeler de az değildi.

Filipin Seçimleri

Türkiye'de her fırsatta lafı edilen ve hani nerdeyse «demokrasi denilen böyle olur!» demeye getirilen Filipin demokrasisinde seçimler yapılmıştır.

Yorum ekmeden sonucu bildiriyoruz :

107 Ölü, 117 yaralı.

Bu sonuç, Filipin tipi demokrasinin gelişimini göstermektedir : 1961 seçimlerinde 20, 1963 de 18 ve 1965 de 33 kişi ölmüştü.

Özel Okullar Mitingi

Gençliğin özel yüksek okulları protesto etmek amacıyla Ankara'da düzenlediği miting, geçen pazartesi günü Gürsel meydanında yapıldı.

İstanbuldan Ankara'ya yürüyerek gelen gençlik kaflesinin Atatürk Orman Çiftliği yakınlarında Ankaralı gençlerden müteşekkil büyük bir kalabalık tarafından karşılanması, Gürsel alanındaki mitingün muazzam olacağını gösteriyordu.

Yürüyüş sırasında atılan sloganlar onbinlerin ağzında türküleştirdi :

Tanklarıyla, toplarıyla gelseler dahi Bağımsız kılacak Türkün ülkesi.

Miting alanına gelindiğinde, «Kahrolsun Amerika», «Bağımsız Türkiye», «Özel okullar devletleşsin, fakirlerde okusun», gibi slogan ve dövizler dikildi çekişiyordu.

Ankara ve İstanbullu gençler, mitingde ilk defa karşılaştıkları halde, her hareketleriyle aynı bütünlü parçaları olduğunu ispat ediyorlardı.

Mitingte yekvücut davranmanın sağladığı gücün ne olduğu görüldüğü gibi, CIA'nın gençliği bölme çabalarının da boşa çıktığı anlaşıldı.

Doğu Mitingi

Bir süreden beri Doğu'nun muhtelif şehirlerinde düzenlenen Doğu Mitinglerinin sonuncusu, geçtiğimiz hafta Ankara'da yapılmıştır. Kıbrıs olaylarının en yoğun olduğu bir döneme rastlatılan miting oldukça sönük geçmiştir.

Kendilerini AP'nin militanları olarak taktım eden bir grupun kontrolü altında geçen mitingde, konuşmacılar, doğunun açlığı, ezilmişliği üzerinde durmuşlar, kürtçülük iddialarını reddetmişlerdir. Konuşmacıların çoğunun Doğunun toprak ağalarını temsil eden çevrelerden gelmiş olması, daha önce programa alındığı halde, gençlik temsilcilerinin konuşurulmaması mitingün bir diğer özelliği olmuştur. Kendilerine söz hakkı verilmeyen gençlik grupları mitingden terk etmişlerdir.

Yunan faşistlerinin Kıbrıs'ı soydularımıza en barbar saldırılarından birini daha yaptığı günlerde, bir iç meselemiz olan Doğu sorununun öne sürülmesi, hem meseleyi bulandırması açısından, hem de kamu oyunda ters tepkiler yaratması bakımından, miting düzenleyicilerini iyice düşündürmelidir.

ÖĞRETMENİN TÜRKÜSÜ

Ve çocuklar benim yaşamamdılar
Onları sevmediniz
Sıcaklığım, göğüm, sevincim
Elleli kırık
Dizleri yırtık
Gözleri insandılar

Kemal BURKAY

Ortadoğu Buhranı

Bu hafta içinde İngiltere Hükümeti Mısırlıların batırdığı EILAT destroyerine karşılık bir denizaltı verdi. Eilat'ın batırılması olayı hem askerî, hem de siyasi bakımdan önemlidir.

Son zamanlarda, yer yer Arap gerilla faaliyetleri ile ilgili haberler gelmeğe başlamışken, 21 ekim günü Port-Said açıklarında bir İsrail destroyerinin Mısır roketleri ile batırıldığı öğrenildi.

Destroyerin Mısır karasuları içinde mi yoksa dışında mı batırıldığı, yani roket kullanmakta Birleşik Arap Cumhuriyetinin hakkı mı yoksa haksız mı olduğu her zamanki gibi uzun tartışmalara yol açtı; tartışmacılardan çoğu, İsrail devletinin Orta Doğu'da ne zaman ve nasıl kurulduğunu düşünmedi bile.

*Amerikan bahriyelilerini
geçirtmeyen genç
Yurtsever ile Kıbrıs'taki
mücahit, aynı saldırgan
güce karşı durmaktadır*

Gençlik Meseleyi Anlamıştır!

16 KASIM 1967. Gençliğin ve Kıbrış mücahitlerin büyük Gösteri Yürüyüşü! Ankara'da Büyük Millet Meclis'i önündeki meydan tıklım tıklım dolu. En heyecanlı anda Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrenci derneği başkanı Uluç Gürkan bir ara mikrofonu kapıyor: «Karar bekliyoruz, ama Washington'dan değil, Türkiye'nin Büyük Millet Meclisi'nden» diye haykırıyor. Bunun yankısı Meydanı dolduran 10 binlerce gencin, «Kahrolsun emperyalizm! Kahrolsun Amerika!», «Nato'dan çık, Kıbrıs'a git!» diye gök gürültüsünü andıran çığlıkları oluyor.

Bu sahne, Türk gençliğinin Kıbrış davamızı doğru değerlendirdiğinin kanıtıdır. Bütün millî dâvaların en fedakâr savunucusu Türk gençliği, meseleyi anlamıştır: Türkiye'yi tam bağımsız kılmadan, Kıbrıs'ta Türklüğü yoketmek isteyen güçlere karşı, emperyalizmin maşası Yunan cuntacılarına karşı, Grivaslara karşı savaşamaz ve dâvaların en haklı olan Kıbrış davamızı Türkiye'nin millî çıkarlarına uygun biçimde halledilemez.

Gençlik meseleyi anlamıştır:

Kendi toprağında Amerikan üslerinin bulunmasına göz yuman bir Türkiye'nin bağımsız ve demokratik bir Kıbrış'dan yana çıkmasının bir çelişki olduğunu gençlik anlamıştır.

Askerî kuvvetlerinin hemen hemen tümünü, Nato çerçevesi içinde bir Amerikan generalinin emri altında tutan Türkiye'nin, Kıbrış davamızın halli için gerekli askeri güce, Yunan Megalo İdea'cılarını hizada tutacak, macera heveslerini kırarak askeri güce tasarruf edemeyeceğini gençlik anlamıştır.

Kıbrış davamızın emperyalizme karşı savaşın ayrılmaz bir parçası olduğunu, Dolmabahçe'de Amerikan Deniz erlerini geçirtmeyen delikanlıların savaşıyla, Kıbrış'taki mücahidin savaşının aynı savaş olduğunu gençlik anlamıştır.

Amerikan vesayetine boyun eğen bir Türkiye'nin, bu dâvada desteğine muhtaç olduğumuz üçüncü Dünya ulusları ve sosyalist ülkeler ulusları arasında sözünün gereken ağırlığı taşıyamayacağını gençlik anlamıştır.

Ancak Atatürkçü geleneklerine sahip çıkan, tam bağımsız ve gerçekten demokratik bir Türkiye'nin, Kıbrış Türklüğünü yokedilmekten kurtarabileceğini ve Kıbrış toprağında Türklere insanca, başı dik, özgür, ulusal bir yaşantı sağlayabileceğini gençlik anlamıştır.

Evet Türk gençliği meseleyi anlamıştır!

Emperyalizmin Orta Doğu'daki bu en büyük ve en güvenilir ileri karakolu, kopardığı gürültü ile, bir çok sorunların tartışılmadan, üstü örtülü geçiştirilmesine imkân veriyor.

Bu son olayda ve sonra, tarafların kimliklerini ortaya koyan kimi ilişkilerde böylece örtülü kaldı; daha doğrusu yeteri kadar aydınlanmadı.

Orta Doğu'da büyük bir sömürgeci maceraya dalmış bulunan İsrail'in bu darbeye karşılık vereceği bekleniyordu. İsrail hâkim çevreleri ve bir kısım İsrail basını Eilat'ın hesabının sorulacağını açıklıyorlardı. İngiltere ve Fransa üzüntülerini bildiriyorlardı. Birleşik Arap Cumhuriyeti ise misillemeye karşı savunma tedbirleri almaya çalışıyordu.

Ve İsrail gene hiç beklenmedik yenden, gene kendine yaraşan bir ekonomik hesapla, karşı-darbesini vurdu: 25 Ekim günü, üç Mısır petrol rafinerisinden ikisini imha etti.

Eilat olayının üzerinden daha 72 saat geçmeden misillemesini yapmış, Mısır'ın akaryakıt ihtiyacının % 80'ini veren iki rafineriyi yerle bir etmişti. Mısır ekonomisi ağır bir darbe yemişti. Bu rafineriler Mısır'ın kendi petrolünü bir de Basra körfezinden gelen petrolü işlemekteydiler. Mısır'ın uğradığı zarar, bir çok bakımlardan, büyük petrol tröstlerinin kârı oluyordu. Mısır, artık, petrolünü de dövizle almak durumuna giriyordu.

Olaydan hemen sonra Sovyet Savaş Filosu'nun Mısır'a bir dostluk ziyareti yapacağı ve Port-Said'e demirleyeceği haberi çıktı ise de bu haber gerçekleşmedi. Ne var ki, daha Eilat'ın batırılması olayının ardından Sovyet Genel Kurmay Başkanı Mareşal Zaharov başkanlığında bir Sovyet askerî heyeti beklenmedik bir tarzda ve zamanda Kahire'ye gelmişti.

Orta Doğu olayları devamlı ve silâhli mütareke havasına gire girmişti.

Bu arada İsrail Savunma Bakanı Moşe Dayan, Orta Doğu'da nelerin olup bittiğini göstermesi bakımından önemli bir konuşma yaptı. Bu konuşmasında İsrail ile Filistinli Araplar arasındaki

ilişkiler üzerinde durarak «bundan böyle onlarla birlikte yaşayacağımız göz önünde tutularak» gerekçesiyle, bu sorunun çözümlenmesini istemiştir. Moşe Dayan «Amerika Birleşik Devletleri bizim en hak sever dostlarımızdır. Onlara teşekkür etmek için çok sebep vardır.» dedi. Filistin Arapları ile bir arada yaşama meselesinin eşit haklı yurttaşlık ölçüleri içinde ele alınmasına imkân olmadığı besbellidir. İsrail kendisi tam bir sömürgeci ve ırkçı bir siyaset güttüğü gibi, emperyalist blokla ve bu blokun en güçlü devleti ABD ile kucak kucaka bir yakınlığı kabul etmiş durumdadır. Bu şart içinde demokratik ve insan haklarına saygılı bir tutum, İsrailden beklenemez. Bu, olsa olsa, İsrail'in kendi sömürgeci ve emperyalistlere hizmetkar tutumunun bütün sosyalistlerde ve bağımsız taraftarlarında uyandırdığı tepkiye karşı baş vurulan zaman kazandırıcı bir manevradan ibarettir.

Birleşmiş Milletler'de şu günlerde ileri sürülen teklifler ve yapılan her oy lamada beliren tutumlar İsrail'in emperyalistlerle birlik olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Arapların hakkını, sömürgeciliğin ne olduğunu bilen yeni kurtulmuş ülkelerle sosyalistlerden başka arayan yok.

Güney Arabistan'ın Bağımsızlığı

Güney Arabistan halkının kurtuluş uğruna mücadelesi meyvelerini vermeye başlamıştır. Emperyalizmin zoru görünce, bu bölgeye bağımsızlık tanımayana yanaşmıştır. Şimdi oyun biçimsel bir bağımsızlıkla durumu kurtarmak ve savaş yürütmüş olan gerçekten milliyetçi örgütleri saf dışı etmektir.

Güney Arabistan'da bugünkü emperyalizme karşı savaşı yürüten örgüt Güney Yemen Kurtuluş Cephesidir. Oysa, 30 Kasım 1967 de Cenevre'de İngiliz Hükümeti ile, bu dâvayı görüşmeye çağrılan örgüt, kendisine Millî Kurtuluş Cephesi adını takmış olan örgüttür ki,

ilerici Arap basını ve bu arada Baas Partisi bu sahte milliyetçi örgütün İngilizlerle ve Amerikalılarla bağlarını belirtmektedir. Sahte milliyetçi örgütü yapılan görüşmeler sonucu, elde edilecek olan millî bağımsızlığın sahte olacağı besbellidir.

Kahire'de konuşan Güney Yemen Kurtuluş Cephesi sözcüsü, Aden'e karşı genel bir silâhli taarruzun başlamış olduğunu bildirmiştir.

AYLIK SANAT DERGİSİ

Edebiyat, tiyatro, sinema, müzik, resim ve her türlü sanat olaylarını yakından izler, inceleyerek okurlarına bildirir.

Sayı 100 kuruş.

Yıllık aboneli 12, öğretmen ve öğrencilere 10 liradır.

P. K. 77, İSTANBUL

Amerikanın Vietnam'daki amacı neymiş?

Mac Namara son demecinde, «başka ülkelerde benzeri hareketler olmasın diye Vietnam'da savaşıyoruz» dedi. Amerikan emperyalizminin Johnson'dan sonra başta gelen savaş kundakçısı Mac Namara'ya göre, Amerikan hükümetinin Vietnam'da asıl yapmak istediği şey, komünizmle mücadele değildir, asıl amaç geri kalmış ülkelerde, gerilla savaşının sökmeyeceğini bütün dünyaya göstermek, bunu isbat etmektir.

Emperyalizmin bu sözcüsü, Vietnam'da Amerikan peyklerinin askerî birlikleri dışında 525.000 kişilik Amerikan Ordusunun Vietnam Millî Kurtuluş

YEDİTEPE

ÇEŞİTLİ YAYINLAR

— GORKİ : Soyтары (Hikâyeler)	500 Kuruş
— ŞOLOHOV : Mavi Bozkır (Hikâyeler)	500 Kuruş
— HAŞEK : Şvayk Karakolda (Hikâyeler)	600 Kuruş
— ORHAN KEMAL : Çamaşıcının Kızı (Hikâyeler)	300 Kuruş
— SAMİM KOCAGÖZ : Onbinlerin Dönüşü (Roman)	400 Kuruş
— SAMİM KOCAGÖZ : Sam Amca (Hikâyeler)	300 Kuruş
— SAMİM KOCAGÖZ : Ahmetin Kuzuları (Hikâyeler)	300 Kuruş
— MAHMUT MAKAL : 17 Nisan (Köy Enstitüleri)	300 Kuruş
— STEINBECK : Kasımpatları (Hikâyeler)	300 Kuruş

— Yayınların tam listesini isteyiniz —

YEDİTEPE YAYINLARI

P. K. 77, İSTANBUL

Cephesi savaşçı birlikleri karşısında yenilgiden yenilgiye uğramasını gizlemek için, Boliviya'daki bir avuç çeteciye karşı, emperyalizmin elde ettiği «büyük zafer!» in sözünü ediyor, bununla övünüyor!...

Öte yandan, Amerika'nın Vietnam savaşındaki hunharlığı, gitgide artan tepkilere yol açmaktadır.

Hükümetin teklifi üzerine, Norveç Parlamentosu, ön şart koşulmadan Kuzey Vietnam'ın bombalanmasının durdurulmasını öngören bir karar almıştır.

Fransa Dışişleri Bakanı, Amerika ile dostluğun Vietnam savaşı sona ererse, tekrar kurulacağını söylemiştir.

Russel Mahkemesinin Kararı

Son olarak Danimarka'nın Roskilde kasabasında toplanıp çalışmalarına devam eden Russel Mahkemesi, Amerika'ya Napalm ve Fünveli bombalar satan Federal Almanya hükümetinin de Amerika'ya suç ortağı olduğunu karar altına almıştır.

Ünlü mahkemenin bu kararı, zaten beklenmekteydi.

Onüçler Haysiyet Divanında

TİP Genel Yönetim Kurulu tarafından kesin ihraç istemi ile Haysiyet Divanına sevk edilen Onüçler, geçtiğimiz Cumartesi günü Haysiyet Divanı önüne çıkmışlardır.

Haysiyet Divanından istenen dosya tetkiki talebi kabul edilmiş, toplantı Divanca 9 Aralık 1967 gününe ertelenmiştir.

Süleyman Ege'nin Davası

Bilim ve Sosyalizm Yayınlarından çıkan «Dün Köleydik Bugün Halkız» adlı kitaptan ötürü 9 ay hapse mahkûm edilen Süleyman Ege'nin davasını Temyiz bozmuştur.

Brilakis Yakalanamadı

Yunanistan'da rejimi devirmek için faaliyette bulunduğu faşist cuntacılar tarafından iddia edilen ve bu yüzden tutuklanan 31 kişinin sözde duruşması devam etmektedir.

Bu 31 kişinin elebaşısı olduğu söylenen EDA Partisi milletvekili Brilakis ise, hâlen yakalanamamıştır.

Vietnam Millî Kurtuluş Cephesi Programı

AŞAĞIDA ÖZETLİYEREK SUNDUĞUMUZ GÜNEY VIETNAM MİLLÎ KURTULUŞ CEPHESİNİN PROGRAMI, BU YAZ YAPILAN SON TOPLANTIDA YENİDEN ELE ALINMIŞ VE GÖZDEN GEÇİRİLMİŞTİR. SOSYALİZMİN SÖZÜNÜN BİLE GEÇMEDİĞİ BU İLGİNÇ PROGRAMI OKURLARIMIZIN DİKKATİNE SUNUYORUZ

- Halk savaşı azimle yoğunlaştırılacak, A.B.D. saldırganları temizlenerek son zafere ulaşılacaktır.
- Güney Vietnam halkının millî kurtuluşu için temel amaç ve görevler şunlardır: Tüm halkı birleştirmek; A.B.D.'nin açtığı emperyalist istilâ savaşını kazanma azminde olmak; kukla rejimi devirmek; demokratik millî birlik devlet gücünü kurmak; bağımsız, barışçı, demokratik, tarafsız ve mutlu bir Vietnam yaratmak ve anayurdu bir bütün haline getirmek için barışçı yolda ilerlemek!

1960 yılında A. B. D. emperyalizmi ve yerli usaklarına karşı tüm halkı birleştirmek amacıyla Güney Vietnam Millî Kurtuluş Cephesi kuruldu.

O zamandan bu yana halkın büyük bir kesimini, siyasi partileri, çeşitli kuruluşları, değişik milliyette azınlıkları, din kuruluşlarını ve yurtsever kişileri, A.B.D. saldırısına karşı, millî kurtuluş için ortak bir mücadele safında topladı.

Cephe, kuzeyli ve dışardaki yurttaşların sürekli olarak, yürekten destek ve yardımlarını memnuniyetle karşılıdı.

Millî Kurtuluş Cephesi önderliğinde, güneydeki halkımız zafere zafere koştu. Cephenin prestiji arttı, güneye insafsızca saldırıyorlar, kuzeye bombardımanı yoğunlaştırıyorlar. Onların işledikleri bu canavarca cinayetler, halkımızın nefretini derinleştiriyor, bas eğme- mek isteklerini artırıyor.

Bu büyük başarılar, Cephenin doğru bir politik hat tuttuğunu ve halkımızın müşterek gücünün yenilmez olduğunu ispatladı.

A.B.D. emperyalistleri büyük yenilgilere uğratılmalarına rağmen, Vietnama karşı saldırganlıklarını bırakmamaktadırlar. Savaşın hızını gittikçe arttırıyorlar, güneye insafsızca saldırıyorlar, kuzeye bombardımanı yoğunlaştırıyorlar. Onların işledikleri bu canavarca cinayetler, halkımızın nefretini derinleştiriyor, bas eğme- mek isteklerini artırıyor.

Ulusumuz, tarihinde, düşmanı süpürüp atmak ve vatanımızı kurtarmak için, böylesine hırslanmamıştı. Halkımız zafere ulaşmak için inisiyatif ele almıştır. A.B.D. emperyalistleri ve yerli usakları pasif ve saçkın bir duruma sokulmuştur. Şimdi, düştükleri bu çıkmazda yenilgi- lerini bekliyorlar.

Vietnam Millî Kurtuluş Cephesi bu büyük millî birliği daha da genişletmek, halkın tümünü A.B.D. saldırganlarına karşı sonuna kadar sa- vasmaya teşvik etmek ve saldırganları yenmek amacıyla bağımsız, demokratik, barışçı, tarafsız ve mutlu bir Vietnam için, eski programını da- ha da genişletmiş ve geliştirmiştir.

Bütün Vietnam ulusu! Amerikan emperyalistlerini yenmek için, birleşiniz!

Amerikan emperyalistleri, Cenevre Anlaşma- sını çiğneyerek, Güney Vietnam'da kukla bir rejim kurdular. Ülkemizin bölünmüşlüğüne sür- dürmek ve daha sonra Vietnamı tamütle almak ve Çin Hindinde ve Güney Asyada hüküm sür- mek için Güney Vietnamı yeni bir koloni haline, bir askeri üs haline getirmek istiyorlar.

Bu alçakça arzularını gerçekleştirmek için, hiçbir caniyane usulden kaçınıyorlar.

Amerikan Emperyalistleri, bizleri öldürmek amacıyla en modern yolları deniyorlar. Stratejik uçaklar, napalm bombaları, zehirli gaz ve kim- yasal maddeler.. «Tümünü öldür, tümünü yak, tümünü tahrip et» politikasını gerçekleştirmek için sayısız girişimleri oldu.

Şurası apaçıktır ki, Amerikan emperyalist- leri, tarihin en vahşi saldırganları, 1954 Cenevre anlaşmalarının, Çin Hindi, Güneydoğu Asya ve dünyanın barış ve güvenliğinin sabotörü, hal- kımızın ve insanlığın bir numaralı düşmanıdır.

Birkaç yıldır, Amerikan emperyalistleri, sa- vaşı sürekli olarak sürdürdükleri halde, Ame- rikan halkını ve diğer dünya halklarını aldat- mak çabasıyla, hiç durmadan, «barış görüşme- leri» üzerine etrafı velleveye vermektedir.

Amerikan emperyalistleri ve onların usak- ları, halkımızı kuvvet kullanarak yıldırabilecek- lerini ve hilelerle aldatabileceklerini sanıyorlar. Halkımız kuvvete asla boyun eğmeyecek ve al- datılmasına asla izin verilmeyecektir.

Güneyden kuzeye kadar, 31 milyon yurtta- şımız, ulusumuzun geleneksel korkusuz inancını ortaya koyarak, tek bir insan gibi birleşip, Amerikan saldırganlarına karşı savaşmak ve ülkeyi kurtarmak üzere, azimle ayaklanmıştı.

1965 ten beri, Amerikan saldırganları Viet- nama yüzbinlerce asker soktular. Ama bu bir milyondan fazla düşman kuvvetini halkımız ve silahlı kuvvetlerimiz defalarca bozguna uğrat- mıştır. Düşman elindeki alan gittikçe daralmış- tır. Şimdi Güney Vietnam arazisinin 4/5'i, nüfus- un 2/3 ü kurtarılmış bulunmaktadır. Kurtarılmış sahalarda, millî ve demokratik bir güç bi- çimlenmekte ve yeni bir hayat yeşermektedir.

Vatanımızın kuzey kesimindeki 17 milyon yurttaşımız, Amerikan emperyalistlerinin tah- riptkar savaşını, kahramanca yenilgiye uğrati- yor, üretimi koruyor ve ilerletiyorlar; güneyi kurtarmak davasını yürekten destekliyor.

Amerika Birleşik Devletlerinin ilericî insan- ları da dahil olmak üzere, bütün ülkelerdeki halklar, Amerikan emperyalistlerinin saldırgan savaşını şiddetle suçlamaktadır. Hepsî halkı- mızın Amerikan saldırısına karşı direnme, ülkeyi kurtarma davasına yakınlık duyuyor, destekli- yor ve yardım ediyorlar.

Bugün halkımızın en tehlikeli düşmanları, emperyalist Amerikan saldırganları ve onun usakları, yani hain kukla yönetimidir.

Bu millî kurtuluş mücadelesinde Vietnam halkının görev ve amaçları şunlardır: **Bütün halkı birleştirmek; Amerikan emperyalistlerinin saldırı savaşını azimle yenmek; onların usakla- rınca kurdurulan kukla yönetimi devirmek; ge- niş bir millî birlik demokratik yönetimi kur- mak, bağımsız, demokratik barışçı, tarafsız ve mutlu bir Güney Vietnam yaratmak ve vatanın barışçı yollarla tekrar birleşmesine çalışmak..**

Güney Vietnam Millî Kurtuluş Cephesi, Ame- rikan saldırısına karşı ve Millî kurtuluş uğruna savaşmanın şerefli görevini yüklenmek, Güne- yi kurtarmak, Kuzeyi savunmak ve vatanı bar- ışçı yollarla tekrar birleştirmeye çalışmak üze- re, Vietnam Vatan Cephesi ile omuz omuza sa- vasmağa kendini adanmıştır.

Güney Vietnam halkı kutsal millî hakları uğruna savaşırken, uluslararası görevlerini de başarmaya gayret etmektedir. Amerikan saldı- rısına karşı verdikleri direnme savaşı, bütün dünya halklarının devrimci mücadelesinin ta- mamlayıcı bir parçasıdır.

Güney Vietnam Millî Kurtuluş Cephesi, Ame- rikan liderliğindeki, yapısı gereği kavgacı ve saldırgan olan emperyalizme karşı, barış, millî bağımsızlık, demokrasi ve sosyal ilerleme uğruna, bütün dünya halklarında verilen ortak mücadelede aktif bir yer almağa kararlıdır.

Bugün Güney Vietnam halkı devrim yapmak, ayaklanmak ve yurdumuzu ayakları altında in- safsızca çiğneyen Amerikan saldırganlarını yok- etmek, sınırlarımızın gerisine atmak, millî ba- ğımsızlık ve egemenliğimizi zorla geri almak için bir halk savaşı vermektedir.

Hiçbir şey bağımsızlık ve özgürlük kadar değerli değildir. Gerçek barışa, ancak gerçek bağımsızlığa ulaşıldığı zaman kavuşulacaktır.

Ulusumuzun düşmanı, zalim ve inatçıdır. Ama bütün halkımız, Amerikan saldırganları ve usaklarıyla savaşıp, onları yenmeğe karar- lıdır. Halkımız, Amerikan emperyalistleri saldırgan savaşlarına son verip, bütün Amerikan ve peyk birliklerini ülkemizden kovuncaya ka- dar, Güney Vietnamın iç işlerine yabancı mü- dahalesi olmaksızın kendi kendine çözmesine en- gel oldukları sürece, halkımız tam zafere ula- şıncayadık, bu doğru yoldan sapmadan sava- şacaktır.

Güney Vietnam halkının kurtuluş savaşı, uzun ve güç bir savaştır, ama mutlaka zafere son bulacaktır.

Halkımız, temel olarak, kendi güçlerine da- yanır; bununla birlikte diğer dünya halklarının sempatisini, yardım ve desteğini de kazanmaya çalışır. Halkımız Amerikan saldırganlarını ve onların usaklarını yenmek uğruna, bütün mad- di kaynaklarını millî kurtuluş savaşına ver- mekten, her türlü fedakârlıktan çekinmeyecek- tir.

Güney Vietnam Millî Kurtuluş Cephesi, yi- ğınların politik güçlerini kurmak ve geliştir- mek, politik mücadele hareketini ilerletmek, sil- lâhlı mücadeleyi politik mücadeleyle birlikte

yürütüp, düşmanı yenmek üzere, bir noktadan çıkma üç kol meydana getirme görevini üstüne almıştır.

Güney Vietnam Millî Kurtuluş Cephesi, ha- lâ düşman kontrolü altında bulunan kasaba ve köy sahalarındaki nüfusun bütün tabakalarını birleşmeye ve Amerikan saldırganları ve onla- rın usaklarının kaskacını mümkün olan her bi- çimde mücadele ederek koparmaya teşvik et- mek görevini üstüne almıştır.

Cephe aynı zamanda, kurtarılmış alanlardaki bütün halk tabakalarını, halkın kendi kendini yönettiği bir düzen kurmak, adım adım bölgesel bir millî demokratik yönetim yaratmak, üst sa- haları kurmak, üretimde, Amerikan saldırgan- larına karşı savaşta ve millî kurtuluş için her gayretli göstermek, tarımsal sorunu doğru ola- rak çözmeye devam etmek, kurtarılmış saha- larda yeni bir ekonomi ve kültür kurmak, cep- heyne malzeme temin etmek ve direnme sava- sını tam bir zafere götürmek görüşüyle halkın fizikî yapısını kuvvetlendirmek görevini de üze- rine almıştır.

Bağımsız, Demokratik, Barışçı, Tarafsız ve Müreffeh bir Güney Vietnam Kurulm.

Güney Vietnam Millî Kurtuluş Cephesi aşa- ğıdaki kesin siyasi ilkelere bağlıdır.

1 — Geniş bir demokratik ve ilericî rejim kurmak.

— Amerikan emperyalistlerince Güney Vi- etnam'da kurulan gizli sömürge rejimini yoket- mek, Amerika Birleşik Devletlerine satılanların kurduğu kukla yönetimi devirmek, Amerikan emperyalistleri ve usakları tarafından hileyle toplanan «Millet Meclisi»ni kabul etmek, Amerikan emperyalistleri ve kukla yönetimin birlikte yürürlüğe koyduğu «anayasa» da dahil olmak üzere, ulusal çıkarılara ve demokrasiye aykırı bütün kanunları kaldırmak,

— Özgür genel seçimlere gitmek ve evrensel ilkelere uygun olarak, eşit, doğrudan doğruya seçim ve gizli oy ilkesine uygun olarak, gerçek- ten demokratik bir yolla Millet Meclisini seçmek.

— Millî Kurtuluş davasında bulunmuş çeşitli sosyal tabaka, milliyet, dinî topluluk, vatansever ve demokratik partiler, yurtsever kişiler ve güç- ler arasındaki temsilcilerden meydana gelen de- mokratik millî birlik hükümetini kurmak.

2 — Bağımsız ve kendine yeterli bir ekono- mi kurmak; halkın hayat seviyesini yükseltmek.

— Amerikan emperyalistlerinin ekonomik kö- lelik ve monopolcü politikasını ortadan kaldı- rarak; Amerikan emperyalistlerinin ve zalim ajanlarının mallarına elkoymak ve bunları dev- letleştirmek,

3 — Toprak politikasını uygulamak ve «Top- rak, onu işleyenindir» sloganını gerçekleştirmek.

— Amerikan emperyalistlerinin ve usakları- nın zalim ağaların topraklarına elkoymak ve bu toprakları, topraksız ve az topraklı köylüye da- ğıtmak,

— Her bölgenin durumuna göre, belirli bir miktardan daha fazla toprak sahibi ağalardan topraklarının fazlasını satın almak, topraksız ve az topraklı köylülere dağıtmak üzere Devletçe görüşmeler yapmak. Alıcılar toprağa parasız sa- hip olacak ve hiçbir taahhüt altına girmeyecek- lerdir. Toprak refermu için gerekli koşullara sa- hip olmayan sahalarda, toprak kirası indirimli uygulanacaktır.

4 — Millî demokratik bir kültür ve eğitim kurmak, bilim ve teknolojiyi geliştirmek, halk sağlığını korumak.

5 — İşçilerin, emekçilerin ve memurların haklarını garanti altına almak ve yaşayış şart- larına dikkat etmek.

6 — (Temel güç birlikleri, bölgesel tabur- lar, millis ve gerilla birliklerinden ibaret olan) Güney Vietnam Silahlı Kurtuluş Kuvvetleri halkın öz evlâtlarıdır. Yurdumuzun çıkarlarına sınırsız bir sadakat beslerler ve güneyi kurtar- mak, vatani savunmak, Asyada ve dünyada ba- rışın korunmasına olumlu katkılar yapmak üze- re, bütün halkla birlikte, omuz omuza savaşma- yı bir borç bilirler.

— Amerikan saldırısına karşı verilen millî kurtuluş savaşının kesin zafere ulaşabilmesi için Millî Kurtuluş Kuvvetlerinin halk savaşını hızlandırarak kalitesini daha da yükseltmek gereklidir.

Vietnam'a karşı saldırılarını yoğunlaştırmak için binlerce uçak kul- lanabilirler. Ama, Amerika'nın saldırılarına karşı, millî bağımsızlık uğruna döğüşen kahraman Vietnam halkının çelikten inancını kır- mayı asla başaramıyacaklardır... Savaş, daha beş yıl, on yıl, yirmi yıl, sürebilir. Hanoi, Hayfong ve öteki şehirler, sanayi merkezleri tahrip edilebilir. Fakat Vietnam halkını yıldırılmayacaklardır! Hiç- bir şey, bağımsızlık ve özgürlük kadar değerli değildir. Zafere gi- nü gelince, halkımız ülkemizi yeniden kuracak ve onu daha güzel daha büyük eserlerle süsleyecektir.

Ho Shi Minh

— Silâhlı Kurtuluş Kuvvetlerinin vatanse- verliğini, savaşına ve kazanma kararlılıklarını şiddetlendirmek, disiplin duygularını derinleş- tirmek ve silâhlı kuvvetlerle halk arasındaki, suyla balık arasındaki ilişkiye benzer baği dur- mada kuvvetlendirmek için politik faaliyeti kuvvetlendirmek.

7 — Sosyal yardım yapmak.

8 — Kadın ile erkek arasındaki eşitliği ger- çekleştirmek, ana ve çocukları korumak.

10 — Milliyetlerin birliğini kuvvetlendir- mek ve aralarında eşitlik ve karşılıklı yardımı geliştirmek.

11 — İnanç özgürlüğüne saygı göstermek, çeşitli dinî topluluklar arasında birlik ve eşitlik sağlamak.

12 — Kukla subay ve erlerin, kukla memur- ların haklı davamıza geri dönmelerini hoş kar- şılamak, bize geçen subay, er ve harp esirleri- ne yumuşak davranmak ve insanca muamele et- mek.

— Amerikan emperyalistlerinin filen ajan- lığını yapan katilleri şiddetle cezalandırmak.

13 — Deniz aşırı yerlerdeki Vietnamlıların çıkarlarını korumak.

14 — Güney Vietnamda oturan yabancıla- rın meşru hak ve çıkarlarını korumak.

Kuzey ve Güney Vietnam arasında yeniden normal ilişkiler kurmak ve yurdumuzun barışçı yollarla tekrar birleştirilmesine çalışmak:

Vietnam bölünmez bir bütündür. Vietnam halkı da tek bir ulustur. Hiçbir kuvvet, yurdu- muza bölemez. Ülkemizin yeniden birleşmesi, bütün halkın kutsal amacıdır. Vietnam tekrar birleştirilmelidir.

1 — Vietnamın tekrar birleştirilmesi, barışçı yollarla ve iki bölge arasında hiçbir tarafın baskısı ve yabancı müdahalesi olmaksızın, adım adım gerçekleştirilecektir.

2 — Her iki bölgedeki halk, ülkenin tekrar birleşmesini beklerken, yabancı istilâsına karşı koymak, yurdu savunmak ve aynı zamanda da ekonomik ve kültürel mübadelelerde bulunmak üzere, ortak çaba harcayacaklardır. Her iki böl- gedeki halk, mektuplaşmakta, bir bölgeden di- ğerine geymekte ve ikâmet yerini değiştirmekte serbesttir.

Barış ve tarafsızlık Politikası uygulamak:

Güney Vietnam Millî Kurtuluş Cephesi, ba- rışçı ve tarafsız bir dış politika, ülkemizin ba- ğımsızlık, egemenlik, birlik ve arazi bütünlü- ğünü garanti altına alan ve dünya barışının ko- runmasına yardımcı olan bir dış politika uygula- maktadır.

1 — Bütün ülkelerle, politik sistemlerine bak- madan, birbirinin bağımsızlık, egemenlik ve toprak bütünlüğüne karşılıklı saygı, birbirinin arazisine tecavüz etmemek, birbirinin iç işleri- ne karışmamak, eşitlik, karşılıklı çıkar, barış içinde beraber yaşama ilkelerine dayanarak dip- lomatik ilişkiler kurmak.

Kukla yönetimin Amerika Birleşik Devletleri ya da öteki ülkelerle imzaladığı ülkemizin çı- karlarına aykırı bütün anlaşmaları kaldırmak.

Hiçbir askeri anlaşmaya girmemek ve Güney Vietnamda yabancı ülkelerin askeri personelini ya da askeri üslerinin varlığını asla kabul etmemek.

2 — Vietnam halkının Amerikan saldırısına karşı Millî Kurtuluş Savaşına yakınlık duyan, destek olan ya da yardım eden bütün ülkelerle dostça ilişkileri kuvvetlendirmek.

3 — Asya, Afrika ve Latin Amerika halkla- rının emperyalizm, sömürgecilik ve yeni sömür- geciliğe karşı millî kurtuluş hareketlerini faal bir şekilde desteklemek.

4 — Dünya barışının korunmasına ve Ame- rikan emperyalizminin başını çektiği kavgacı ve saldırgan emperyalistlere karşı verilen sava- şa katkıda bulunabilmek için faal bir şekilde mücadele etmek.

Halkımızın, Amerikan saldırısına karşı Millî kurtuluş uğrunda mücadelesi son derece zor, fakat şerefli bir davadır. Bu dava yalnız bugün- kü halkımızın ve bütün gelecek nesillerimizin kaderi ile değil, barış, millî bağımsızlık, demok- rasi ve sosyal ilerleme uğruna mücadele eden bütün dünya halklarının çıkarlarıyla da ilgilidir. Bu şerefli davayı kazanmak için, zaten birleş- miş olan halkımız daha da sıkı bir biçimde ve daha geniş bir temel üzerinde birleşmelidir!

Halkımızın, Amerikan saldırısına karşı, milli kurtuluş uğrunda mücadelesi haklı bir davadır. Ülkemizin her yerinde halk, Amerikan saldırılarına ve uşaklarına karşı savaşmak ve onları yenmek kararındadır. Zaferler kazanmaktayız, şüphesiz, kesin zaferi de kazanacağız.

Amerikan emperyalistleri ne kadar çılgın, vahşi ve inatçı olurlarsa olsunlar, caniyane planlarında mutlaka başarısızlığa uğrayacaklardır.

Yurdumuzun yüce çıkarları uğruna bütün Güney Vietnam halkı milyonlarca kişi birlik olarak, dayanışmalarını kuvvetlendirecek, Amerikan saldırılarını ve yardımları yönetimi tamamen yenmek üzere, zaferlerimizin verdiği hızla,

omuz omuza ilerleyeceklerdir.

Güneyi kurtarmanın, kuzeyi savunmanın ve yurdumuzu barışçı yollarla birleştirmenin büyük ve şerefli davasını, kuzeyli ve güneyli yurttaşlar elele başaracaklardır.

Vietnam halkı mutlaka muzaffer olacaktır. Amerikan saldırılarına ve yardımlarına mutlaka yenilgiye uğrayacaktır.

Güney Vietnam Milli Kurtuluş Cephesinin programı mutlaka gerçekleşecektir.

Güney Vietnamlı savaşçı ve vatanseverler, Güney Vietnam Milli kurtuluş cephesinin şerefli bayrağı altında, kahramanca ilerleyelim!

ASIL DÜŞMAN İSRAİL DEĞİL

Leo Huberman

Yazıma, Arapların İsrail'e karşı birçok şikâyetleri bakımından haklı bir davalı olduğunu ve İsrail'in, gerçekten emperyalizmin bir ileri karakolu olduğu doğrusunu belirterek başlıyorum. Sahiden tarafsız bir gözlemci gibi önce bunu teslim edin, sonra da kendi kendinize şu soruyu sorun: Arap ordularının hedeflerine ulaştıklarını ve aslında, İsrail'i yok ettiklerini varsayın; Arap ülkelerindeki halk yığınları, daha iyi bir durumda mı olacaklardı? Hayır!

Şimdi kendinize şu soruyu sorun: Arap devrimcilerinin kendi derebeylerini devirdiklerini, sosyalizmi kurmakta ve petrol kumpanyalarını zor almına uğratarak şimdi kendilerinden çalışmakta olan zenginlikleri geri almakta başarı kazandıklarını varsayalım; Arap ülkelerindeki halk yığınları daha iyi bir durumda mı olurdular? Besbelli ki, evet!

Bu sorulara verilecek cevaplar, Arap - İsrail sorununun köklerinin anlaşılması bakımından büyük önem taşır; çünkü bu cevaplar Arap yığınlarının asıl düşmanının İsrail değil, kendilerini sömüren kendi feodal, gerici, bürokratik hükümetleri ve zenginliklerini çalan Batı emperyalizmi olduğunu gösterir. Gerçekten, İsrail devletinin Arap toprağına ilkin, feodal Arap kralları ile birlik olarak, emperyalist devletler tarafından sokulduğu; feodal Arap krallarının buradaki amaçlarının da, asıl düşmanın yerine kendilerine yapma bir düşman seçerek, iktidarda kalmak olduğu düşüncesi iyice savunulabilir.

Arap devrimcileri işte bu tuzağa düşmüş bulunuyorlar. Güçlerini, emperyalizmi ortadan kaldırmak yerine, İsrail'i ortadan kaldırmak üzerinde deriştirip yoğunlaşıyorlar. İsrail'in Birleşmiş Milletlerde, sık sık, emperyalist devletlerle birlikte oy kullandığı; Güney Kore'de, Ceza-yir devriminde, Mısır'ın 1956'daki istilasında, şimdi de Güney Vietnam'da emperyalistlerin yanında yer aldığı, kısacası, emperyalizmin uşağı olduğu doğrudur. Ama efendiye bırakıp da uşağı kovalamak, sadece efendinin yararına olan, eski bir hâkim sınıf oyununa gelmektir. Arap sosyalistleri gözlerini doğru hedefe çevirmeli; bir «kutsal savaş» a katılacaklarsa bu savaş 1 No. lu düşmana, yani derebeyliğe ve emperyalizme karşı yönetmelidirler... yoksa İsrail'e değil.

Sömürülen bir halk kendisini sömüren hâkim sınıfa karşı silâha sarıldığı zaman, emperyalizme karşı dünyanın her tarafında yürütülmekte olan mücadeleye katıldığı zaman, gerçek sosyalistler sevinirler ve bu devrimcileri, ellerinden gelenin en iyisini yaparak, desteklerler. Nasır, Süveyş Kanalı'nın denetiminden emperya-

listleri kovduğu zaman, çok acele olarak zorunlu kimi ilerici tedbirleri uyguladığı zaman sosyalistlerin arka çıkmasını hak etmişti ve buna kavuşmuştu. Ama hiç bir yanılığa düşmeyelim: Nasır, bir Fidel Castro değildir; nasıl ki Nasır Mısır'da, Sol Parti'sinin sosyalist bildirdilerine (beyanname) rağmen Suriye de Orta Doğu'nun Küba'sı değildir. İsrail'i yok etmek için savaşa katılmış bulunan öteki Arap Uluslarına gelince, onlar, emperyalizme karşı değil, emperyalizmden yanadırlar.

İsrail de emperyalizmden yanadır. İsrail emperyalizmden yana ve Arap düşmanı bu siyasetini değiştirip yerine Arapların haklarını yeniden kabul eden ve İsrail'i Arap Orta-Doğuya katıp onunla bir bütün haline getiren bir siyaset benimsemedikçe barışa ve güvenliğe kavuşamayacaktır. Henüz kazanılmış bulunan «zafer» ve bunun gibi daha başka zaferler, çatışmayı çözümlenmez, tersine, azdırır. Böylece bu «zafer» ler, bir yurttan yoksun bırakılmış Yahudilere sığınmak olacağı umulan bu ülkenin, tersine, onlara mezar olacağı günü yakınlaştırır.

Benim Arap - İsrail çatışmasındaki kendi görüşlerim de, pekâlâ, benim Yahudi olmam geçişinin etkisi altında kalmış olabilir. Ama ben, bir de, sosyalistim; Sosyalist öğretilerde emperyalizmin yıkılmasını doğrulayıp onaylayan çok şey bulduğum halde, bu öğretilerde, bir devletin ortadan kaldırılmasını ve halkının yok edilmesini isteyen hiç bir şey bulamıyorum. Bugün Amerika Birleşik Devletleri, muhakkak ki, dünyadaki en güçlü, en amansız, en sömürücü emperyalistdir. Bu emperyalizmi yıkmak için elinden geleni yapmak, her devrimci sosyalistin sorumluluğu, görevidir. Ama ben, bir sosyalist olarak, Amerikan halkının yok edilmesini insanlığa karşı işlenmiş bir suç sayardım; gene bir sosyalist olarak ve aynı sebeple, İsrail'in ve İsrail halkının yok edilmesine karşıyım.

Fidel Castro K. S. Karol ile bu yakında yaptığı bir konuşmada (New Statesman, 22 Eylül 1967):

«... savaşa doğru giden dönemde devrimci ilke yokluğunu ortaya koyan «Arap propagandası karşısında irkilmiş bulunduğunu...» söylemiş ve :

«... Gerçek devrimciler, bir halkı yok edip kökünü kazımak tehdidini «asla yapmazlar... Biz, İsrail'in siyasetine karşı olduğumuzu açıkça söylemiş bulunuyoruz; ama onun yavaşama hakkını inkâr etmeyiz».

demmişti. Katılıyorum.

ULUSAL AÇIDAN

ALÂADDİN'İN LÂMBASI

İLHAN SELÇUK

Alâaddin'in lâmbasını herkes çocukluğundan bilir. Alâaddin lâmbasını hohlayıp okşadığında içinden bir dev çıkmaya başlar; bir dudağı yerde, bir dudağı gökte :

— Dile benden ne dilersin?

Masamın üstünde kokainli bir Amerikan gazozu var. Şişeye baktıkça Alâaddin'in lâmbasını anıyorum. Kalemle biraz gıdıkladığımda bir dev çıkıyor içinden; büyüye büyüye, uzaya uzaya, bir ayağı Washington'da bir ayağı Filipinlerde, bir kolu İstanbul'da, bir kolu Hakkâride...

Kim getirdi bu kokainli Amerikan gazozunu Türkiye'ye? Nasıl getirdi? Hikâyeye oradan başlayalım :

Kolalı Amerikan gazozu memleketi Mr. Randall'in Yabancı Sermaye kanununa dayanarak girmiştir. Demek ki giriş tüneline Amerikan hazırlamış; Milli Emniyetin eski Başkanı da Amerikan ortaklığının temsilcisi olarak Ankara'da kolalı gazozun girişine devlet katlarından gereken izni kopartmıştır.

Bu kolalı ve kokainli gazozun şişesi Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikasında yapılır. Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikası İş Bankası'nındır. İş Bankası Türk - Amerikan Dış Ticaret Bankasının ortağıdır. Türk - Amerikan Dış Ticaret Bankası, ithalât - ihracat işlerinde komprador ortaklıklarını desteklemek için kurulmuştur.

Kolalı gazozun kapağı Ereğli Demir Çelik sağından yapılmaktadır. Ereğli Demir - Çelik Tesisi de bir Türk - Amerikan ortaklığıdır. Amerikan Coppers firmasıyla bizim komprador kapitalizmi milli pazarı bu fabrikanın tekeline kapatmışlardır.

Kokainli gazozun yurt içine dağıtılması için kamyonlar gereklidir. Türkiye'de kamyon, otomontaj sanayii aracılığıyla piyasaya sürülür. Türkiye'de oto - montaj sanayii, bizim kompradorlarla yabancı kumpanyaların işbirliğini yürütür. Dışardan ithal edilen parçalar içinde birleştirilir. Kolalı gazoz kumpanyasıyla oto - montaj kumpanyaları ikiz kardeşler bu bakımdan...

Kolalı gazozu dağıtan kamyonların lâstikleri de memleketteki komprador yabancı kapitalist ortaklığında imal edilir. Dışardan ithal edilen ham madde Türkiye'ye lâstik halinde getirilir. Bu lâstik kumpanyalarından birine İş Bankası ortak. İş Bankası aynı zamanda Ünilever (Vita ve Sana) ve General Elektrik tesislerine de ortak. Demek ki İş Bankası yalnız Türk - Amerikan Bankasıyla işbirliği yapmıyor, bir yandan İngiliz - Hollanda şirketine bağlanırken öte yandan başka Amerikan kumpanyalarıyla kader birliğine giriyor.

Kokainli Amerikan gazozu reklâmını yapabilmek için gazetelere başvurur. Babıâli basını bir yandan kolalı gazozun ilânlarına bağlanırken öte yandan İş Bankasının, Oto - montaj fabrikalarının, Vita Sana'nın General Elektrik'in ve benzerlerinin ilânlarıyla beslenir. Bu ortaklar, basını göbeğinden komprador kapitalizmine bağlar. Kolalı Amerikan gazozu sigorta olmak isterse Türkiye'nin en büyük sigorta şirketi emrine hazırdır. Bu sigorta şirketi de Tam'dır. Tam Sigorta şirketi Türk Amerikan Sigorta Kumpanyasıdır. Akbank da Tam Sigorta şirketinin ortağıdır. Böylece komprador-yabancı kapitalizm işbirliğinin kurduğu şebeke gittikçe genişleyerek, dallanıp budaklanarak devam etmektedir. Akbank'ın öte yandan Çukurova Elektrik Şirketine ortak olduğu ve Çukurova Elektrik Şirketi'nin başında Adana komprador ve mütegalibesinin bulunduğu düşünülürse ve de Amerikan kolalı gazozu ortaklarının Adana'da bir yeni gazoz fabrikası kurarak meşrubat sanayiine yeni bir abide dikmek üzere hazırlıklara giriştiği bilirse şebekenin giderek genişlediği anlaşılır.

Bu arada Tam Sigorta Şirketi ortaklarının başka ortaklıkları gene Amerikaya bağlandığın gözden uzak tutulmamalıdır. Ortaklıkların önde gelenlerinden biri ilaç imalatında kendisini gösterir. Dışardan ilaçlarla gelen ilaçları Türkiye'de şişeleyip piyasaya süren ve bir bakıma kolalı gazozun yaptığını sağlık alanında yürürlüğe koyan ilaç firmalarının çeşitli bankalarla kader birliği vardır. Bu kişilerin girişecekleri çeşitli özel teşebbüs için Türkiye'de Smaî Kalkınma Bankası kurulmuştur. Bu banka bir yandan yabancı kapitaliste ortaklıkta bir kablo ve elektrik fabrikası kurarken, öte yandan Milletler Arası Kalkınma Bankasından bizim kompradorlara dağıtmak üzere Türk hükümeti kefaletiyle para alır. Ne var ki bu kadarla da bitmez: Smaî Kalkınma Bankasının Akbank da ortak. Akbank aynı zamanda Tam Hayat Sigorta Şirketine ortak. Tam Hayat Sigorta Şirketi Türk Amerikan Tam Sigorta Şirketi'dir. Böylece Akbank birkaç koldan yabancı kapitalizme aşlanmıştır. Çukurova Elektrik Şirketine nisbeti düşünüldüğü zaman seçere ağacı dalları memleketin başında boynuz gibi büyüdüğü büyür.

Akbank'ın aynı zamanda Türkiye'de komprador kalesi ve Amerikan Coppers'in satusu Ereğli Demir-Çelik tesisine ortak olduğunu unutmuyalım.

Bütün bu dev tesislerin basın ilân ve reklam şirketleriyle doğrudan doğruya veya dolaylı ortaklıkları ve ilişkileri de vardır.

Gerçekle bu büyük şebekeyi, rakam rakam, sermayeleri, kârları, kazançları birbirleriyle ilişki dereceleri içinde tespit etmek çok geniş bir çalışmanın sonucu olacaktır. Türkiye'deki komprador kapitalizminin topoğrafyası ancak böyle gözler önüne dökülecektir. Memlekete geniş bir şebekenin içine almış bulunan komprador - kapitalizminin küçümsenecek yanı yoktur; bir gazoz şişesini hohladığımız zaman Alâaddin'in lâmbasından çıkan dev gibi büyür de büyür, dallanıp budaklanır. Bu dalların herbiri yeni dallara ayrılır ve eskilerle birleşir. Düşünün ki kokainli gazoz, dağıtımında kullanacağı petrolden bürosuna takacağı ampule kadar herşeyi Amerikan ortaklıkları eliyle sağlamaktadır.

Türk sosyalistleri işte bu devle çarpışmak zorundadır. Bu dev Türkiye'nin dışına taşarak Wall Street'ten kuvvet almakta, sonra tekrar Türkiye'yi sömürerek bu kuvveti Wall Street'e aktarmakta böylece emme basma bir tulumba gibi çalışmaktadır.

Amerikan sömürüsünün Türkiye'deki vantuslarını kesmek Türkiye'deki milliyetçilerin baş görevidir. Ve Türk solunun boy hedefi Amerikadır. Bu hedef tespit edilirken soyut bir lâf söylenmiş olmuyor; şebeke ortadadır ve her adım başına onun nöbetçilerine raslamak mümkündür. Bu şebekenin Türkiye'nin başına bir büyük oyun örmek, ve bu oyunun perdesini Doğu illerinden aralamak istediği de artık bilinmeyen şey değildir.

Antiemperyalist Eylemde Millî Güçlerin Dayanışması Zorunluğu ve Sosyalist Partilerin Tutumu

Şevki Akşit

Bugün yurdumuzda en önemli çatışmanın, küçük bir işbirlikçi grup bir tarafa, emperyalizmle tüm milletin çatışması olduğu gerçeğini, sosyalizme taraftar veya karşı, her uyanık vatandaş sezmiş durumda. Yalnız büyük şehirlerimizde değil, taşrada yayınlanan gazete ve dergilerde de bu görüşümüzü doğrulayanlar var. Yabancı monopollerin bir avuç işbirlikçi ile milletimizi soyup sovana çeviren sömürü mekanizmasının içyüzünü burjuva gazetelerinde yayınlanan ilginç yazılarda da bulmak artık olağan bir şey. Topraklarımız üzerinde kurulmuş Amerikan askeri üslerinin nükleer bir savaş vukuunda yaratacağı ölümlü kalım sorununu en yetkili kurumlarımızın kaleminde aynı gazetelerin sütunlarında okuyoruz.

Emperyalistlerle gizli ve açık yapılan anlaşmalarla ulusal egemenliğimizin tanınmaz hale getirildiği de ortada artık. Örneğin, savaş mı-ba-rış mı, söz konusu edildiğinde, ikisinden birini yeğ görmenin, ulus olmanın verdiği en olana-kasal ve vazgeçilmez bir bağımsızlık ölçüsü oldu-ğu gerçeğini, tarafsız tanınan hukuk uzmanla-rımız, günün konusu yapmakta ısrar ettiler. Çam-ızdaki nükleer silahlar karşısında bu ısrar önemlidir: Atom veya hidrojen bombası, efendisini - kölesini, burjuvasını - proleterini, kadını - erkeğini, sivilini - askerini, ilericisini - gericisini ayırdetmeksizin, tüm toplumu tehdit etmektedir. Hatta, toplumun üzerinde yaşadığı toprağın havası, suyu, canlı - cansız nesli varsa hepsinin varlığı veya yokluğu söz konusu. Emperyalist canavarın, can çekişmeğe yüz tuttu-ğunda veya çıkarına uygun düştüğünde, en akıl almaz hunharlıkları, büyük bir soğukkanlılık-la uyguladığı da ortada.

Toplumda böylesine ölümlü-kalım sorunlarında, yabancı monopollerin ve onların emrindeki yabancı generallerin son sözü söylemesine, tüm millî güçlerin karşı çıkması, çatışmanın niteliği gereği, bilimsel bir zorunluluk. Emperyalizm bir ülkeye musallatsa, küçük bir işbirlikçi grupla ortaklaşa yalnız emekçi sınıfları sömürmekle kalmaz, genellikle, millî burjuvayı küçük burju-

va, küçük burjuvayı proleter, proleterleri de işsizler ordusunda nefer veya dış ülkelerde çöplü ol-mağa zorlar. Çıkarı gereği, patlatmak zorunda kaldığı bir savaşta, işbirlikçilerinin bile yaşına bakmadan, tüm toplumun yok edilmesinde sa-kinca görmez.

Emekçi sınıfların, millî burjuvaziyle olsun, sa-ğa - sola aralıksız yalpa vuran küçük burjuva ile olsun, anti-emperyalist müşterek cephe kura-bilmelerinin ana nedeni, işte böylesine bir kader birliğinden gelmektedir.

Emekçi sınıfların çıkarlarını savunan sosya-list partiler gibi, millî burjuvazinin veya küçük burjuvanın çıkarlarını savunan siyasi partiler de, bu anti-emperyalist cephe, öncülüğü kap-mak isteler. Sosyalist partilerin geniş çapta ör-gütlenemediği toplumlarda, başta emekçi yığın-larının ve diğer millî güçlerin desteğini sağlyabi-len anti-emperyalist savaşlar da başarı kazanabi-lir. Bunun en tipik örneği, bağımsızlık sa-vaşımız. Genel olarak küçük burjuvanın öncü-lüğünde, kadını - erkekli köy ve şehir emekçi-lerinin geniş desteği sağlanmıştır. O devrin sosya-list partisi, emekçi sınıfları geniş çapta ör-gütliyelememiş olmasına rağmen, eyleme gücü oranında katılmış, Sivas, Erzurum Kongrelerin-den tut, savaşı sonuna kadar canla başla des-teklemiştir. Ve kanımızca olumlu davranmıştır. Emekçi sınıfların gereği gibi henüz örgütlene-medeki gerekçesile, pratik sonuçlara yönelen kararlarla karşı çıksaydı, savaşı yatırmak için büyük bir gayret gösteren Amerikan manda-cılarıyla aynı paralele düşerdi. Hareketin bir an için etelendiğini düşünelim:

Emperyalist ajanlar ve geleneksel müttefik-leri oportünistlerin, duraklamadan yararlanar-ak, köprü - başlarını tutuverecekleri besbelli. Artık Mustafa Kemal örneği «asilerin», «mace-raperestlerin» eylem dışı edilmesi önemsiz bir iş olurdu... Bundan böyle kodusun bul Anado-luy... Arap yarımadası örneği parlam parça ol-du demektir. Irk, mezhep, tarikat bolluğundan yana Arabistandan geri kahr mı hiç Anadolu?

Fakat, proleterya yönetimi kendisi ele alma-dan, emperyalizmin, şu yoldan - bu yoldan tek-rar çöreklenmesi için, elverişli bir ortam daima bulunur. Nitekim emperyalizm, kısa bir bocala-madan sonra şehitlerimizin kanlarıyla sulanmış vatan toprakları üzerinde, yine cirit atmaktadı-r.

Ama emperyalizm bir tek yenilgiyle musal-lat olduğu ülkenin yakasını bırakamaz. Tabiatı gereği, düzeninin sürekliliği gereği bu. Yeryü-zündeki, önemli ham madde kaynaklarının, önem li pazarların denetimi ele alınmadan, monopolle-rin egemenliği olsun, güvenliği olsun sağlana-maz. Proleterya yönetimi ele almış olsa da emperyalizm şansını denemekte ısrar edecektir. Örneğin kahraman Vietnam vatanseverleri, sı-rasile Japon, Fransız ve şimdi de Amerikan emperyalistlerle dövüşmek zorunda kalmıştır.

Kısacası dünyamızda emperyalizm var ol-dukça onun egemenliğinden kurtulabilmek için aralıksız anti-emperyalist savaş da var demektir. Oportünizme, revizyonizme kaçmadan, hiç bir sosyalist parti, bu bilimsel genel kurala ay-kırı bir görüş savunamaz. Sorunu emekçi sınıfların henüz gereği gibi örgütliyelememiş bir sosyalist partinin tutumu açısından da alsak, so-nuç ayındır:

Sosyalist bir parti ancak, emperyalist güç-lerle çatışmasını pratik sonuçlar almağa yönel-tiği oranda, emperyalist ajanların kendi örgüt-leri içinde de çöreklenmesine engel olur ve emekçi sınıfları gerçekten örgütleme olanağını kazanabilir. Çünkü emperyalistler sadece devlet kurumlarını, tutucu siyasi partilerin örgütleri-ni denetlemekle yetinmezler, özellikle işçi sınıfı-nın, sendikalar gibi, mesleki olsun, siyasi olsun bütün örgütlerinde önemli yerleri kapıp son sö-zü söyleyebilmek için hummalı bir çaba göste-rirler. Buna karşı emekçi sınıfları örgütlerinin, belirli amaçlara yönelmiş anti-emperyalist ey-lemleri, yığınları kavrayan ve sonuç alıcı bir ni-telik kazandığında, emperyalist çıkarlarla ki-şisel çıkarları arasında kader birliği kurmuş ajanlar açmazda kalacaklar ve işçi örgütlerine,

biçimsel bir demokrasiye dengeci bir rol arama çabasındaki oportünistlerle ortaklaşa kurulan savsaklama tezgâhı işlemez olacaktır.

Emekçi sınıflar ancak böyle bir anti-emperyalist eylem içinde yoğrula yoğrula kendilerini bulacaklar, gerçek liderlerini çıkarmakta güç-lük çekmeyeceklerdir. Yine böyle bir anti-emperyalist eylem içinde yoğrula yoğrula tüm millî güçlerin dayanışması zorunluluğunu, ken-di öz tecrübelerinin ışığında anlayıp uyguladık-ları oranda kurtuluşun öncülüğünü nasırlı elle-rine almaktan geri kalmıyacaklardır.

Millî kurtuluş savaşları, sosyalist ülkelerin devamlı desteği göz önünde tutulduğunda, emperyalist düzenin temellerini daha da tehdit edi-ci bir nitelik taşıdığından, emperyalist silâhli güçlerin, gerektiğinde hemen müdahaleye el-verişli stratejik yerlerin bulunduğu, Türkiye örne-ği ülkeler özellikle önem kazanmaktadır. Bura-larda sadece ham madde kaynaklarının ve pa-zarlarının denetimi ile yetinilmemekte, siyasi, askeri, kültürel bütün kurumlarda yerli işbirlik-çilerle ortaklaşa yönetim söz konusu olmaktadır. Amerikan emperyalistlerinin topraklarımız üzerinde barışçı yollardan sağladıkları imtiyaz-ların küçük bir kısmını Vietnam vatanseverle-rinden koparabilseler savaş çoktan biterdi. İşte koşullarımız böylesine ağır, antiemperyalist eylem aynı oranda zorunlu.

Birinci dünya savaşından kan - revan, bit-ap çıkışına rağmen yeryüzündeki ilk millî kurtuluş savaşını sömürge halklarına örne-k bir şekilde başarıyla ulaştırmış vatansever-le-re layık evlâtlarımız - değil miyiz? sorununu kendi kendimize inatla tartışmak zorundayız.

SOSYALİZM VE DEMOKRASİ

Uzun süreler demokrasi ile sosyalizm birbirine çelişik kavramlar gibi gös-terildi. Bunu, çıkarcı kişiler böyle göstermekte yarar gördüler. Ama birçok ta-annmış toplumcu da bu yanlışya düştü. Şimdi, fikir tartışmalarına faşist ya da tutucu çevrelerden konmak istenen sınırlamalar ve yapılan baskılar karşı-sında, gerçekler gözler önüne daha bir açık olarak serilmiştir. Bu açıklık için-de sorunu daha soğukkanlı bir şekilde ele almak olanağı doğmuştur.

Sosyalizm, halk yararına, halk eliyle yönetimdir. Amacı halktır. Yürütücü-sü halktır. Dayanağı halktır. Sosyalizmde, halkın sadece dört yılda belli bir yö-netime razı edildiği kapitalizmden bu yönüyle kalın çizgilerle bir ayrılış vardır. Kapitalizmde halk kapitalist bir partiye oy verdiği andan itibaren ülkenin yö-ne-timinden elini eteğini çeker. Artık ne üretim ve ne de yoğaltım kararlarında onun bir payı, bir sesi vardır. Hâkim sınıflar örgütleri ve bu hâkim sınıf örgüt-lerine göre uyumlanmış sözde halkın örgütleri (örneğin kapitalist düzenin ken-dine göre kurup yaşattığı sendikalar, çiftçi örgütleri gibi) halka karşı bir yö-ne-timi sürdürmeye devam ederler. Halkın artık devlet ve yurt yönetiminde payı kalmamıştır.

Sosyalizmde ise, halk sosyalist iktidara kavuştuğunda, devlet ve yurt yö-netimine elini ve ağırlığını koyuverir. Artık kooperatiflerden fabrikalara, parti organlarından planlama üst kademelerine kadar her türlü siyasal ve ekonomik kararlar halkın katılımıyla alınır. Halk bir yandan yönetimdeki istemleriyle egemen olurken, öte yandan bu istemlerin en isabetli şekilde verilmesi için eği-time ve öğretime önem verilir. Halkın gerek bilgi eksikliğinden ve gerekse ekon-omik bakımdan özgür olmayış dolayısıyla istemlerinin eksik deyinlenmesinin önüne geçilir. Herkese eşitlik tanyan yaygın bir eğitim ve öğretim düzenine, toprak köleliğinin ve âciz olmanın ortaya koyduğu eşitsizliği kaldıracak reform-lara gidilir.

Oysa kapitalizmde, belli dönemlerde halk belli bir yönetim şekline razı edil-irken, esas olan aydınlatma değil, karartma ve sislemektir. Gerçeği değil, al-datmaya dayanır. Halkın ekonomik özgürlüğü de arzu edilmez. Aksine, halk ekonomik bakımdan kımıldamıyacak halde bulundurulur; her an baskı altında tutulabilir. Herşey de bu amaçlara uygun olarak hazırlanır. Eğitim, ancak bel-li bir ayrıcalıklı gurubun yararlandığı bir hak hâline getirilir. Halk kapitalist yöntemlere imale (manipüle) eden toprak ağalığı sürdürülür, kuvvetlendirilir. Tefecilik sürdürülür, hatta daha besli bir hâle getirmek üzere adımlar atılır. Böylece, halk belli bir zümrenin telkinlerine daima açık bir seçime götürülür.

A. Başer Kafaoglu

Sonu belli olan bu seçimde daima hâkim sınıflar kazanır. Bu nedenle Amerikalı bazı yazarlar bile artık kapitalizme manipulative (kandırmaca) demokrasi adı-mı veriyorlar. Sosyalist bir yönetim ise, participative (katılmalı) demokrasi adı-mı alıyor. Bu haliye özellikle az gelişmiş ülkelerde sosyalizm, demokrasinin en gerçek uygulamasıdır.

1961 Anayasası ile kabul edilen yönetim felsefesi de bu öze tıpatıp uygun-dur. Anayasamız halkoyunu inkâr etmemiş, ancak bugünkü düzende parlamen-tar yönetim ancak faşizme kayacağı düşünerek, halk oyu ile seçilen parla-mentonun yetkilerini sınırlamıştır. Anayasa Mahkemesi, Millî Güvenlik Kurulu, bağımsız Danıştay ve Yargıtay, Plan ilkesi, bağımsız Radyo ile, Anayasa hâ-kim sınıfların parlamento kanalıyla gelecek ve sosyal-lâik ve millî devlet ilke-lerini yıpratıcı baskıları önlemiştir. Bu frenler altı yıllık uygulamada ne de-rece etkili olduklarını isbat etmişlerdir. Uyanık güçleri baskı altına almak için atılan adımları bağımsız yargı mercileri boş çıkarmıştır. Türk gençliği, dev-rimci emekçi güçler, bağımsız idare ve bunların hukukî koruyucusu millî, sosy-al ve lâik devlet esaslarına bağlı yargı mercileri ve onun arkasında rejime ve bağımsızlığa sahip, antiemperyalist niteliği su götürmez bilinçli Türk Ordusu... Bütün bu güçler Anayasamızın tarihi ve hukukî gerekçesinde yer alan ve oy yoluyla gelecek rejim dışı baskılara karşı koyan gerçek dayanak noktalarıdır.

Ancak, Anayasamız bununla da kalmamış, halkın eğitimi, toprak köleli-ğinden kurtulması, ekonomik bağımlılığın azaltılmasını emreden hükümler ge-tirmiştir. Bütün bu reform ve gelişmeler tamamlanmış zaman, şüphesiz halk tam bilerek ve her türlü baskıdan uzak olarak temsilcilerini seçecektir. Bu za-mana kadar Anayasamızda esasları ve ana çizgileri beliren millî, sosyal ve lâik devletin güvenliği uyanık ve Anayasaca bağımsız kılınmış güçlerdir.

Görüldüğü gibi, gerçek demokrasi, gerek kuramsal olarak ve gerekse Ana-yasamız ruhuna göre belirlenmiş, «aydınlanmış» ve «ekonomik bağıtlıktan kur-tulmuş» halk oyu ile kurulacaktır. Yurt gerçekleri içinde, sosyalistler böyle ger-çek bir demokrasinin uygulanmasında yanadırlar. Kapitalistler ise karşıdır. Durum budur. O halde sosyalist yöntem ve örgütlerin çalışması da bu gözlem ve ilkelere uygun olacaktır. Sosyalist olarak bugün amacımız halkı uyarmaktır. Bu uyarma sırasında, anayasa kurumları bize yapılan saldırıları önleyecek gü-çtedir ve büyük ölçüde önlemektedir de... Halkı bilinçlendirirken, örgütlerken, tek dayanağımız da inandırma yoludur.

ÖNCE BAĞIMSIZLIK

1961 den sonra da düzelen, düzel-meye yüz tutan bir durum içinde de-ğiliz. İşsizlik, karacahillik aynı hızda artmada.. eski yazı mektepleri kırk bi-nin üstüne çıktı; harap yurdumuzu o-naracak güçlü eller dış ülkelerin yük-selmesinde işçilik yapıyor. Hâlâ beş yüz bin köylü ailesi topraksız, iki mil-yon ailenin toprağı yetersiz, Dış tica-ret komprador tüccarların elinde. Top-rak ağalığı, şeyhler... manzara bu.

Halkın yararına işliyen hiç bir ha-reket yok. Yapılan işler, hep zengini daha zengin etmeye yaramaktadır. Ba-rajarlar ağa topraklarını sular, toprak dağıtım beylerin, ağaların toprak sınırlarını genişletmeye yarar; yüksek okullar, özel okullar varlıklı aile çocuk ları hesabına işler.

Memleketin bu acıklı, hatta felâ-ketli durumdan kurtulabilmesi için ö-nce Amerikan boyunduruğundan kurtul-ması, tam bir millî bağımsızlığa kavuş-ması baş koşuldur. Bunun için bütün millî güçlerin birleşmesi, «Millî bağımsızlık» bayrağı altında toplanması ve savaşması gerekmektedir. Ancak bun-dan sonradır ki, kalkınma çarkları halk-ın yararına dönebilecektir.

Kurtuluş Savaşı yıllarında önemli bir merkez olan Kastamonu'da Açıksöz Gazetesi İdarehanesi arı kovani gibi kaynaşan bir yerd. Gençler burada kavgalı, güriütülü toplantılar yapar-lardı. Ben gazete satıcılığından idare memurluğuna yükselmiş 12 yaşında bir çocukum. Çocukum ama üç tane de harp görmüştüm. Kapının kenarında durur, bir yandan dışarıya fırlatılan kalpakları toplarken, bir yandan da konuşulanları cankulağı ile dinlerdim. Bütün tartışmalar «Türkiye Devletinin şekli ne olmalıdır?» sorusu etrafında toplanıyordu. Komünizm, sosyalizm, demokrasi gibi sözcükleri orada işit-miş, o zaman öğrenmiştim. Mehmet Akif'in karıştığı tartışmalar ise büs-bütün heyecanlı olurdu.

Bir gün Ankaradan biri geldi. Genç-ler gene toplandılar, gene tartışmalar başladı ve hemen kızsıverdi. Havada yumruklar ve uçan kalpaklar... Konu-şulanları dikkatle dinliyen yabancı, so-nunda yerinden ağır ağır kalktı ve ge-ne ağır ağır: «İçinizde, dedi, komüniz-me kadar uzanan her çeşit fikrin sa-vunucusu var. Ama unutmayınız ki fi-kirlerinizi uygulayabilmeniz için bir tek şart lâzım.» Ve sesini alabildiğine yükselterek bağrdı: «İstiklâl...»

Şerif Tekben

STALİN'in kitabı çıktı :

« DİYALEKTİK VE TARİHİ MATERYALİZM »

4 lira

BİLİM VE SOSYALİZM YAYINLARI

22 nci Sokak, 12/A

Bahçelievler - Ankara

SAVCI KONUŞTU SÖZ SANİĞİNDİR

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ VE İLERİ GENÇLİK BİRLİĞİ İLE İLGİLİ YAYINA CEVAP

Yazan : Mihri Belli

Dağıtım :

İstanbul, Kemal Karatekin, Çağaloğlu
Ankara, Aydın Kitabevi, Kocabeyoğlu
Pasajı, Kızılay
Genel Dağıtım, Yeni Dağıtım, Sanayi
Cad. Demir İşhanı, No. 51

ANADOLU YAYINLARI

« EKONOMİ POLİTİK NEDİR ? »

Yazan: André BARJONET

Çeviren: Erdoğan BAŞAR

Fiyatı: 5 lira

Genel dağıtıcı :

Tekin Yayınevi
Kemal Karatekin
Ankara Caddesi No. 51
İstanbul

Ankara dağıtımı :

Aydın Kitabevi
Kocabeyoğlu Pasajı
Yenişehir - ANKARA

TİYATRONUN AYRIMLARI

Yılmaz Onay

Tiyatro için çeşit çeşit tanımlar yapılmış. Her devire ve yazara, ya da uygulayıcıya göre değişebiliyor. Ben böyle tanımlarla başlamak istemiyorum işe. Tiyatroyu, sözcüklerle oynuyarak değil de, başka eylemlerle yan yana koyarak tanıtmaya çalışacağım. Çünkü o zaman daha köklü özlere çıkabiliyor su yüzüne.

İnsanoğlunun, ilkel çağlardaki az çeşitli yaşantısı içinde birbirine girift durumda gördüğümüz çeşitli eylem dalları, gelişerek birbirinden az, ya da çok ayrılır olmuş. Bunlara da ayrı ayrı adlar konmuş. Bu arada bu eylemlerin bir kısmının adına da sanat demişler. Hatta zaman gelmiş ki bazı kişiler sanatçı adıyla kendilerini bir iyice ayırmaktan hoşlanmışlar bile. Bugün de yok mu böyleleri? Herneyse... Bunlar hep bildiğimiz şeyler.

Şimdi bakıyoruz, bir resim var, bir müzik var, heykel var, yazı sanatları var (şiir, öykü, roman gibi) film var ve tiyatro var. Bu dalların hepsinin birbirinden ayrı, kendine özgü yanları ve güçleri olduğunu da biliyoruz. Ama tiyatrodan başka hepsinin bir ortak yanı da var ki, bu ayrım bilimsel incelemede yön verici oluyor. Bir çok tiyatro düşünür ve uygulayıcısının çeşitli yönlerden ele aldığı ve kurumlara vardığı bu öz ayrımını, ben de biraz daha direkt ele almak istiyorum.

Ressam, resmini yapmış bitirmiş. Bir yıl da öyle durur, bin yıl da. Ressamı gider, resim orda, isterseniz gider bakarsınız, isterseniz hatta iyi bir reproduksiyonu çıkartıp yanınıza da getirirsiniz. Müzik dersiniz gene öyle. İle de konser salonunda boy göstermek istemiyorsanız, alırsınız plağını, çalar dinlersiniz. Yani o da kendini bir teknikle dondurup bitirebiliyor işini. Heykel ya da yazı farklı mı? Onlar da aynı olanağı taşıyor. Film, tiyatronun son yüzyıl kadar genç çocuğu; ama o da film makinesine girecek duruma geldi mi donuyor.

Tiyatro öyle değil işte. Tiyatro ancak ve yalnız seyircisi ile var. Bir pilyesi kitap halinde alıp okursanız, o yalnızca bir yazı dizisi oluyor. Yani bir başka biçimde yazılmış bir roman örneğinin. Ya da filmle alınmış bir oyunu seyrederseniz bir film bile seyretmiş oluyorsunuz pek. Tiyatro hiç değil tabii. O da bir fotoğraf dizisi. Bir tiyatro dekorunun eskizi, ya da şarkıların plağı bazan başbaşa bir resim veya müzik değeri taşısa da o kadardır işte. Ama, tiyatroyu seyretmek istediniz mi, hiç yolu yok, bir kısmımız yapımcı-oyuncu, ışıkçı, sahneye koyucu vb. - olacaksınız, bir kısmınız da seyirci, birlikte eyleyeceksiniz bu işi. «İş» diyorum bu arada, çünkü sanat deyince hep aklıma bu sözcüğün insanı insandan ayıran bir kasıntı aracı ya da kibrit alevine bile dayanamıyacak bir yüreksiz dantel örgüsü anlamında kullanılışı geliyor, ürkütüyor, ge-

rekmedikçe kullanmak istemiyorum. Öteki yapıtlar, seyirci, okuyucu ya da dinleyiciden ayrı olarak da var ve olduğu gibiler. Ama tiyatro, seyirci olmadan hiç yok, seyirci ile birlikte oluşuyor ve onunla birlikte sürüp gidiyor ya da bitiyor. Bitmesi de gene düpedüz yok olması...

İşte tiyatrodaki bu öz, onu öbürlerinden ayıran, hatta belki de bir eylemi tek başına, tiyatrolaştırmağa yetebilecek bir öge. Bu bakımdan, her çeşit tiyatroya tartışmasında ya da incelemesinde, hep seyirci ile birlikte düşünmemiz gerekecek.

Durumu ortaya bu biçimde koyunca karşı çıkan olmuyor. Zaten tüm karşı çıkmak diye birşey söz konusu değil, çünkü bugünün yaygın görüşü, değişik yönlerden de gelse, hep bu anlamda, ama asıl tehlike bu gerçeğin zaman zaman unutulmasında. Yani, teorik irdelemede seyirciyi oyuncu gibi işe ortak kabul ederken, uygulamada onun ağırlığının gözden kaçırılması veya en azından, hafifletilmesi. O zaman bakkalın verisiye defterinde yazılı borçlarına gözünü kapayıp, maaş hesabı yapan küçük memur gibi, büyük bir açık veriyor tiyatro. Üç boyutlu filme gözlüksüz bakmak durumunda bırakıyor seyirciyi. Sonra da ya aksaklığı farketmiyor tiyatrocuyu, ya burdan geldiğini düşünmüyor, ya da daha kötüsü, hesap şaşınca, memur gibi namusluca davranmak yerine gene kendine yontuyor. Oyunu anlaşılabilir diye bunun suçunu seyirciye yükleyip rahatlayan, hatta bunu kendine bir üstünlük payı gibi gören yazara veya sahneye koyucuya sık sık rastlanır. Tiyatro eylemlerini, seyirci faktörünün tüm dışında, şu ya da bu kalıplara vurarak bir çeşit test sonuçlarına indirgeyen eleştirmenler, salonun ışıkları sönmüş seyirciyi unutup kendi aralarında bir çeşit aile hayatı yaşamağı ustalık sayan oyuncular da az değil.

Bu özü kabullenmekle iş bitmiyor yalnız. Tam tersine asıl iş o zaman başlıyor. Tiyatronun bu yanı, diğer sanat dallarına karşın, yaratıcı bir gücü olduğu gibi, çok da zorlu bir yükü.

Bu sütunu, kısır günlük eleştirmelerle, yatırımcı bir çerçeveye sokmadan, verimli bir tartışma alanı biçimine getirmek için bazı tabanlar koymak gereğini duydum. Seçtiğim basamaklardan ilki bu oldu. Gelecek yazıda, tiyatroyu uygulama statüleri yönünden belirlemeye çalışacağım. Bir süre, hep bildiğimiz şeyler sıralanmış olacak belki. Ama hele tiyatro gibi, kişinin, söz yığımları içinde kendini yitirivermesi isten bile olmayan bir alanda, bilinenleri gerektiği biçimde ortaya koymadan, arananı bulmak çok zor. Hatta, olumlu ve tutarlı yerlere varmak için daha iyi bir bilimsel yöntem yok gibi görünüyor bana.

«CHE İÇİN»

Türk Ozanlarından Şiirler

Bir sestir o
Bütün sesler içinde ayrı
Yürü diyen bir ses
Savaş diyen bir ses
Katil diyen bir ses

Dağlar yadırgamaz en yüksek sesi
Sesi dağlara uygundu

Elleri vardı akan
Durmaya okşamaya alışamıyan
Çiçekten sudan topraktan
Kaleme silâhlara açılan

Elleri sesine uygundu
Sıkardı kentin sevincini avuçlarında
Saklardı bir sıcaklığı
Geleceğin güneşini andıran

Hey hey hey
Kaç Köroğlu birden göçtü
Kaç Dadaloğlu indi dağdan
Kaç ırmak durdu kaç yıldız aktı
Düştü yere kaç bin tüfek

Gün gelecek gün gelecek
Bir köyde yağmur dınecek
Çocuklar güneşte sevinecek
Yolu açık Guevera'nın

Yolu açık Guevera'nın
Çocuklar kadar kim bilecek
Yürüyecek yürüyecek

Evimize konuk olsa
Yolu da var gidilecek
Sesler ışıklar dursa
Yolu da var gidilecek

Gün gelecek gün gelecek
Yolu da var gidilecek

Bir yoldur o bileceğiz
Bitmez tükenmez bir yol
Sonu kendine çıkan

Bir yoldur o bileceğiz
Kaleme silâhlara açılan

Arif Damar

Bizim de dağlarımız vardır Che Guevera
Bakma şimdi durgunda, bir sahan gibi duruyorsa
Yorgundur, savaşlar görmüştür, çeteciler barındırmıştır
Yani satılmış degillerdir hiç tüfek patlamıyorsa
Alaçamm, mor meşenin ardına silâh çatıp yatmağa
Bizim de dağlarımız vardır Che Guevera.

Bizim de halkımız Che Guevera
Unutulmuş uzak tarlalar yalazında
Sazıyla, türkülerıyla kardeşliğe vurgun
Tüm ulusların halkları gibi
Ve yalnız büyük fırtınalarla kımıldıyan
Bizim de halkımız vardır Che Guevera.

Bizim de ozanlarımız vardır Che Guevera
Sağ çıkmış güneşsiz taş odalardan
Yüreğiyle barışa, sevgiye yönelmiş
Çelik öfke bir yanı, bir yanı uysal mavi
Eğilmeden dimdik geçmiş demir kapılardan
Bizim de ozanlarımız vardır Che Guevera.

Ama Vietnam, hepimizin Vietnam'ı
Kongo hepimizin Kongo'su
Bir kere özsu yürümüştür dallara
Ağır sancılarla pathyacaktı karanlıklar
Varmak için o güzel yarınlara
Bizim de dağlarımız vardır Che Guevera.

S. Metin Demirtaş

Yaban hayvanları bir koruda,
Altın suları içiyordu.
Ernesto Che Guevera,
Bacağından yaralı,
Sirtında er kaputu.

Sonra yüreğinden vurdular,
Ve yaktılar onu.

Şimdi en yükseklerde,
Kanlı bir kül bulutu,
Göz yaşları yığıt Küba'da,
Yer yüzünün en güzel oğlu.

Bizim gözlerimiz,
Oldum olası kuru.

Şimdi Ekvator'da,
Şimdi Peru'da,
Şimdi Bolivya'da,
And dağları konuşur.

En güzel dünyalar,
En iyi insanlar mümkündür.
Yüz kere ölümler günde adam,
Yüz kere dirilir,
Ölümü bir yana bırak kardeş.

O bir yumruk yüreğine,
Onur gerekir,
Bıyıklarını kemirirken insan,
Ot yerken birdenbire,
Koşar kayaların ardına,
Ormanlara doğru,
Kendini korur.

Yurttaşlık hakları alınır önce,
Çoluk çocuk sarı yapraklar gibi,
Yerlere dökülmeyecektir.
Ve insan onuru,
İki paralık edilmeyecektir.

Dünyanın büyük doktoru Che,
Kendini kurtu.

Muzaffer Arabul

"Hemen söyleyelim ki : «Bir sınıf lehinde» konuşulmadığı yolunda bir savunmamız olmamıştır... Sınıfların lehinde konuşulmaktadır ve konuşulacaktır... Atatürk «memleketin hakiki sahibi ve efendisi köylüdür» derken, bir sınıf lehine konuşuyordu".

Mao Tse Tung'un «TEORİ VE PRATİK» adındaki kitabını yayımladığı için kömünizm propagandası yaptığı iddiasıyla kovuşturulmaya uğrayan ve bir süre tutuklanan SOL YAYINLARI sahibi arkadaşımız Muzafer Erdost, 17 Kasım'daki duruşmada beraat etti. Erdost'un aynı oturumda mahkemeye sunmuş olduğu savunma, önemli konulara değinen siyasi bir savunmadır. Bu savunmadan bazı pasajları Türk Solu okurlarına sunmayı gerekli bulduk.

MUZAFFER ERDOST'UN SAVUNMASI

ÇİN ulusu, 50 yılı aşkın bir süre, yarı-sömürge durumundan kurtulmak için mücadele etmiştir. Bunların başında İngilizlere karşı Afyon Savaşı, İngiliz-Fransız işbirliğine karşı savaş, Japonlara karşı savaş, Amerikan emperyalizmine karşı savaş gelmektedir. Bu mücadeleler sırasında, Çin'in siyasi bünyesi de birbirini takip eden değişikliklere uğramış, iktidar, hane-dandan, neticede siyasi bir parti olan Kuomintang'ın eline geçmiştir.

1935'te Japonlar Kuzey Çin'i işgal edince Mao Çe-tung, Çan Kay-şek'in partisi Kuomintang'a, Japon saldırısına karşı «Ortak Cephe» kurmayı teklif etmiş ve «Japon Emperyalizmine karşı savaş taktiği» adlı raporunda, milli burjuvazi ile yeni bir birleşik cephe kurmanın önemini ve zorunluluğunu savunmuştur. «Ortak Cephe» kurulduğu zaman, Mao Çe-tung, bu olayı şöyle değerlendirdi : «Memleketimiz düşman tarafından esaret altına alındığı takdirde, biz her şeyimizi kaybederiz. Hürriyetini kaybetmiş bir halkın ele alacağı ilk görev sosyalizm değil, fakat bağımsızlığı için savaştır».

Kuomintang ile Komünist partisinin teşkil ettikleri ortak cepheyi ve neticede bu ortak cephenin nasıl bozulduğunu, yeniden başlayan iç savaşın teferruatını burada anlatacak değiliz. Fakat sorusu önemlidir : 1949'da Komünist Partisi'nin iktidara gelişini hazırlayan sosyal güç, ne sadece işçilerden ve ne de sadece komünistlerden meydana geliyordu. Bu, bütün antiemperyalist ve anti-feodal sınıf ve tabakaların katıldığı bir ortak cephe idi. Mao Çe-tung, başarıları olan 1949 yılı, dava konusu kitapta daima «kurtuluşun önce», «kurtuluşun sonra» (s. 79, 89) şeklinde ifade ederek bu mücadeleyi bir ana unsurun bir sınıf ihtilali olmadığını, milli kurtuluş savaşını olduğunu ifade etmiştir.

1949'da, gerek Japon taraftarı, gerek Amerikan taraftarı olan komprador burjuvazi, bu iki emperyalistle birlikte Çin'den ayrılıp gitmiştir. Emperyalizmle işbirliği etmiş olan bürokrat kapitalistler ve toprak ağaları hariç, fakat büyük ve küçük milli burjuvazi dahil, Çin'deki bütün sınıflar, zümreler ve kuruluşlardan seçilmiş 662 delegenin katıldığı bir konferans düzenlendi ve Çin Halk Cumhuriyeti anayasasını bu delegeler hazırladılar. Delegeler, ne yalnız işçilerden, ne de yalnız komünistlerden müteşekkildi; antiemperyalist mücadeleye katılmış olan ve Mao Çe-tung'un ifadesine göre vatana ihanet etmemiş olan bütün sınıflar ve kuruluşlardan meydana geliyordu.

Mao Çe-tung, Komünist Partisi Genel Sekreteri'dir, bu bir vakıdır. Fakat Mao Çe-tung'un ideolojik görüşü, Çin'deki olaylara yön ve biçim vermiştir. Biz bu sözlerimizle ne Mao Çe-tung'u ve ne de Çin'deki rejimi savunmadığımızı kesinlikle belirtelim. Fakat 142. maddenin tarif ettiği cebir ve şiddet, gerek vakıaların naklinde, gerek dava konusu olan makalede mevcut değildir.

Bilirkişi müessesesi, bir «ihtisas» müessesesidir. Bir bilirkişiyi tetkik için verilen dosyanın, dava ile ilgili bütün yönlerden değil, sadece bilirkişinin ihtisası yönünden tetkik edilmesi lazım gelir. Bir el yazısının sahte olup olmadığının tespiti, bir tıp doktorundan istenemez; bir cesedin tıbbi yönden tetkiki, anayasa profesöründen talep edilemez. Aynı şekilde, Türkiye'de bir ceza hukuku profesörüne, bir eser, Türk Ceza Kanununda suç addedilen fiillere uygun fiiller bulunup bulunmadığı talebi ile tetkik ettirilmez veya hangi talep ile olursa olsun, tetkik edilecek kitap hakkında bir ceza hukuku profesörü, ancak ve ancak kendi ihtisası ile ilgili konuda, yani Türk Ceza Kanununda suç addedilen fiiller bulunup bulunmadığı konusunda rapor verebilir. Suç unsuru olan kitabı, T.C.K.'nin ilgili maddesine uygular ve ancak ondan sonra kanaatini belirtir. Bunun dışına çıktığı takdirde, onu bilirkişi tayin eden hususiyetin, yani ihtisasının dışına çıkmış sayılır.

Bilirkişi sayın Dönmezer ise, dava konusu kitapta, Türk Ceza Kanununun suç saydığı fiiller olup olmadığını tetkik etmeyi, kitabı, T.C.K.'nin ilgili maddesine uygulamayı tamamen ihmal etmiş, kitapta «kömünizmin ideolojik mesnedi olan marksizmin ve leninizmin kitlelere telkin edildiğini» sözde ispat etmiştir.

Bilirkişi Sayın Dönmezer, İktisat profesörü, felsefe profesörü, hukuk sosyolojisi profesörü

değildir; dolayısıyla o, bir eserde, bir ceza hukuku profesörü olarak, «kömünizm», «marksizm», «leninizm» olup olmadığını tespit edip bu hususta Türk resmi makamlarına rapor verecek nitelikte bir ihtisasa sahip değildir. Onun bilirkişi olarak görevi, bir kitapta, önce kanuna göre cürüm teşkil eden fiillerin olup olmadığını göstermek, eğer cürüm teşkil eden fiiller varsa, bunların propaganda niteliği taşıyıp taşımayacağını delilleriyle göstermektir. Fakat o, bu kitap hakkında rapor veren diğer bilirkişilerden ayrı olarak, suç unsuru kitabı T.C.K.'nin maddelerine uygulamamakta, T.C.K.'nin 142. maddesinin 1. fıkrasında zikredilen fiillerden herhangi birinin kitapta mevcut olup olmadığını araştırmaya başlamamaktadır. Türk Ceza Kanunu, kömünizmin ne olduğunu öğretmemektedir. Dolayısıyla bir ceza hukuku profesörü de «kömünizmi», «marksizmi», ve «leninizmi» bilecek resmi bir ihtisasa sahip sayılamaz.

Bilirkişi müessesesinin hiç bir hukuki sorumluluğu yoktur. Hukuki sorumluluğu olmaması, onun vicdanî ve insanî sorumluluğunu son derece artırır.

Bizim hakkımızda menfi rapor veren Sayın Dönmezer'in bu ilk menfi raporu değildir. Türkiye'de son yıllarda açılmış ne kadar yayın davası varsa, bunların tahminen % 90'ında Sayın Dönmezer'in imzası bulunmaktadır. Fakat bundan daha önemli bir nokta vardır, o da şimdiki kadar dosyası kapanmış olan davaların hiç birinde kesinleşmiş bir mahkûmiyet kararı bulunmamaktadır.

Bilirkişi hissiz bir insan değildir. Yüklendiği sosyal görevi dolayısıyla geniş ve ince bir ahlak ile teçhiz edilmiş olması lazımdır. Sayın Dönmezer, şimdiki kadar verdiği raporlarla ne kadar dava açılmasına sebep olmuşsa, neticede hepsi beraat ile sonuçlanmış, gerek mahkeme, gerek yargıtay, bu raporları, haksızlıkları ve yanlışlıkları dolayısıyla kerelerce mahkûm etmiştir. Bu duruma düşen bir bilirkişinin, bilirkişilik görevini ebediyen terketmesi, insanlara kerelerce haksızlık ettiği, onların müşkül durumlara soktuğu için hicap duyması, bir nezbe olsun üzülmüşü gerekirken, inadına, hatasına ısrar etmesi, gerçekten üzerinde durulması gereken bir noktadır ve bu artık hukukçular değil, ahlakçılara ilgilendirecek bir vakıdır.

Anayasa Mahkemesi, 1965-40 nolu ve 26.9.1965 tarihli kararın gerekçesinde, birkaç yerde, «... 142. maddenin birinci fıkrasında yer alan... hükümlerin... Anayasanın cevaz verdiği ölçüde sosyalizmi tahakkuk ettirmek amacıyla güden partileri kurma ve bu amaçın propagandasını yapma hallerinin ise bu hükümlerin [141. ve 142. maddede hükümlerinin] kapsamı dışında kalmaları bakımından Anayasaya aykırı olmadıklarına» karar verirken, 142. maddenin 1. fıkrasında belirtilen fiillerin demokratik sosyalizmi yasaklamadığını açıkça belirtmiştir. Anayasa, Anayasa Mahkemesinin de kararıyla kesinleşmiş olduğu gibi, demokratik sosyalizme açık ise, o zaman şöyle düşünülecektir : Sosyalizm, sınıf mücadelelerine dayanır. Sınıflar arası mücadelelerin barışçı yollardan halledilmesi, demokratik bir yoldur ve Anayasaya uygundur. Modern üretici sınıflar, yani proletarya, kanunun bu hükmüne riayet etmeğe mecbur olduğu kadar, burjuvazi de kanunun bu hükmüne riayet etme ve şayet demokratik yoldan sosyalistler iktidara gelir ve demokratik yoldan sosyalist toplumu kurmak isterlerse, buna uymak ve millî oya boyun eğmek zorundadırlar. Bütün bunlarla anlatmak istediğimiz şudur : hukuki bakımdan esas olan düzen değişikliği değildir, düzenin değişme şeklidir, geçiş politikasında takip edilecek siyasî yoldur. Sayın iddia makâmı, iddianamesini öyle cümlelerle doldürmüştür ki, sınıf mücadelelerine ait olan yerleri suç delili olarak almış, fakat bu cümleleri hemen takip eden cümle veya paragraflardaki «barış içinde», «zora başvurmadan», «zor ve şiddet kullanılmadan» gibi sözleri atlamayı bir prensip haline getirmiştir.

✗ Marksizm, tekelci çağa kadar olan kapitalist ekonomiyi eleştirir; leninizm ise, kapitalist ekonominin emperyalist aşamasını eleştirir ve ayrıca leninizm sosyalist kuruluştaki meselelere de temas eder. Marksizm ve leninizm, esas olarak kapitalist ekonominin eleştirisine yer verir, ve nihayet, kapitalizmden ve emperyalizmden çı-

lış için, dönüşüm için, her yazar kendi teorisini önerir. Şu üç noktayı birbirinden ayırmak gerekir : hangi aşamada olursa olsun kapitalist düzenin eleştirisi ayrı şeydir, kapitalist düzenin yerine yeni bir düzenin kurulması ayrı şey, kapitalist düzenin yerine yeni bir düzenin kurulması ayrı şey, kapitalist düzenden yeni bir düzene geçişin şekli ayrı şeydir. Hukukî yönden bizi ilendiren nokta, kapitalist düzenden yeni bir düzene geçiş değil, bizzat geçiş şeklidir. Marksizm ve leninizm, ana gövdeleri itibarıyla, çeşitli aşamalarda kapitalist düzeni eleştirmişler ve kendi zamanlarındaki somut vakıalara bağlı kalarak, düzenin değiştirilmesinin nasıl mümkün olacağını teoriler halinde belirtmişlerdir. Buradaki kapitalist düzenin eleştirisi ile, dönüşüm yolunu öneren teoriyi birbirinden ayırmaya büyük bir ihtiyaç vardır. İster tekelci aşamada, ister emperyalist aşamada olsun, kapitalist ekonominin eleştirisi yasak değildir. Kapitalizmden sosyalist bir düzene geçişin nasıl olacağı konusunda iki esas görüş vardır: sosyalist düzene geçişin demokratik yollardan olması kanunda yasaklanmıştır, ve demokratik sosyalizmin serbest olduğu, bizzat Anayasa Mahkemesinin kararıyla belirlenmiştir. Yasak olan, iktidarın proletarya tarafından zor kullanılarak ele geçirilmesi ve diktatörlüğün tesisidir. Marksizmi, kaba ölçülerle üç bin sayfa tutan Kapital ile göstermek gerekirse, bir-iki sayfa dışında kitabın tamamı, kapitalist toplumun işleyiş tarzını anlatır. Bir-iki sayfa için, bugün kapitalist ülkeler üniversitelerinde okutulan Kapital'i yasaklamak ile marksizm suçunu delili olarak göstermek aynı şeydir. Onun için, her «marksizm» sözü, her «leninizm» sözü, proletarya «ihtilali» ve proletarya diktatörlüğü anlamına gelebileceği gibi, bu terimlerin tek başlarına hiç bir şekilde suçun kapsamına girmeyip, ancak ve ancak kanunun tarifine uygun fiillerin mevcut olup olmadığına bakılması gerekmektedir.

Sayın iddia makâmı, iddianamesinin son paragrafında «Sanık kitaptaki fikirlerin... bir sınıf lehinde propaganda yapmak mahiyetinde olmadığı yolundaki savunma bizce yerinde görülmemiş ve kitap bir sınıf lehinde propaganda mahiyetinde bulunduğu kabul olunmuştur.» demektedir.

Hemen söyleyelim ki, «bir sınıf lehinde» konuşulup konuşulmadığı hususunda, bir savunmamız olmamıştır; sınıf mücadeleleri, demokratik ölçüler içinde, zora, şiddete başvurmadan yürütülmeğe gartıyla serbesttir ve sınıf mücadelesinin tabiatı icabı, bazı sınıfların lehinde konuşulmaktadır ve konuşulacaktır. Atatürk, «Memleketin hakiki sahibi ve efendisi köylüdür» derken aynı şekilde bir sınıf lehine konuşuyordu. Bugün özel sektör, burjuvazi olmadığı takdirde memleketin batacağını söylediği zaman, aynı şekilde bir sınıf lehinde konuşuyor. Dahası var, Amerika olmazsa biz aç kalırız, bağımsızlığa kavuşamazız diye avaz avaz bağırıyorlar ve sınıf olduğunu, bir sınıfı, bir ulusu küçük düşürmektedirler, fakat sanık sandalyesinde biz oturmaktaız. İşçi sınıfının ilericî ve devrimci bir sınıf olduğunu söylemek, nasıl suç sayılabilir? Karl Marx'ın burjuvazinin, tarihi dönemi içinde ilericî ve devrimci olduğunu söylediği sözleri, serbestçe çevrilip yayınlamaktadır. Bir burjuva ekonomisti çıkıyor, burjuvazinin bugün de ilericî ve devrimci olduğunu söylüyor, bunlar suç sayılmıyor, çünkü suç değildir. İşin garibi, iddia makâmının, bizim savunmamızı böyle bir açıdan, cezalandırmamız istenilen kanun maddesi ile hiç bir ilişkisi olmayan bir açıdan ve savunmamızla uzak-yakın ilgisi olmayan bir noktadan değerlendirmiş olmasıdır. Tabii yanlıgısı bu kadar değildir.

İddianamede tahrifler vardır :

«Toprak ağaları», «toprak sahipleri» şeklinde değiştirilmiş, yani açıkça tahrif edilmiştir. «Bürokrat Kapitalistler» sözü, «kapital sahipleri» şeklinde değiştirilmiş, ve açıkça tahrif edilmiştir. Bu iki tahrifin, yani terim değişikliğinin davaya esas olan kanun maddesinin tarifine giren sosyal sınıfların kapsamına girip girmemeleri yönünden önemini ve aralarındaki farkı belirtmek isterim:

Acaba gerçekten iddia makâmı, toprak ağası ile toprak sahibini, bürokrat kapitalistler ile, kapital sahibini birbirinden ayıramıyacak kadar ve dolayısıyla bizzat bu davayı anlayıp kavraya-

mayacak kadar genel bilgiden mahrum mudur? Başka bir davada olduğu gibi, bu davada da profesörlere, doçentlere ve asistanlara karşı küçümseyici bir ifade ile hitap etmiş olması, onun bu terimleri karıştırmayacak kadar üstün bilgilerle teçhiz edilmiş olduğunu göstermektedir. Öyleyse bu terimleri birbirleriyle karıştırmaktan maksat nedir? Bunun cevabını tarihe bırakıyor, tahrif edilen terimler arasındaki farkı ve davaya esas olan kanun maddesindeki fiillerin kapsamı yönünden önemini belirtmeye geçiyorum:

«Toprak ağası» sözü, «toprak sahibi» olarak, ve «bürokrat kapitalistler sözü, «kapital sahipleri» olarak nasıl değiştirilebilir?

Toprak sahibi, en az topraktan, en çok toprağa kadar toprak sahibi olan kimselerdir. On dönümlük toprağı olan köylü de toprak sahibidir, beş bin dönüm toprağı olan da toprak sahibidir. Bu, bir. Fakat, şu kadar toprağı olan insan, toprak ağası olabilir mi? Burada bahsedilen ağalık, derebeyliktir, yani toprağında toprak kölesi çalıştıran kişidir. Geniş topraklara sahip olsa bile, bir kapitalist toprak işletmecisi, toprak ağası sayılamaz, çünkü toprağında ücretli işçi çalıştırır. Toprak köleliğine karşı mücadeleyi, yani derebeyliğe (feodaliteye) karşı mücadeleyi bizzat burjuva demokratik devrimi vermiştir. Burjuvazi, kölelerin serbest kalarak şehre gelmesini temin ve atelyelerine ve fabrikalarına ücretli işçi bulmak maksadıyla, derebeylik ile, yani kölelik ile açıkça mücadele etmiştir ve Batı'da kapitalizmin gelişmesi, feodalitenin yıkılmasıyla mümkün olmuştur. Kapitalizm, derebeyliğe göre, devrimci bir aşamadır ve kapitalizm, derebeyliğe göre üretimi büyük ölçüde artırmıştır. Anlaşıyor ki, her toprak sahibi, toprak ağası olamayacağı gibi çok toprağa sahip olan herkes de toprak ağası olamaz. Büyük toprağa sahip olanlar, kapitalist toprak işletmecileri de olurlar. Sayın iddia makâmı, kendisi tarafından sentezi yapılan aynı cümlelerin içinde, hem «yönetimin işçi ve köylü ittifakına dayanan» bir Yönetim olduğunu söylüyor ve hem de gene aynı cümlede, toprak sahiplerinin yani köylülerin büyük çoğunluğunun oy verme hakından yoksun bırakılmasını istediğini yazıyor. Gerçekten saçılacak bir şey.

İkincisi, bürokrat kapitalistlerin, kapital sahibi sayılmasıdır. Kapital sahibi, yani sermaye sahibi kimdir, bürokrat kapitalist kimdir? Ticaret sermayesi sahibi olan ve küçük bir bakkal dükkânı bulunan insandan, uluslararası ticaret işlerini yürüten insana kadar sermaye sahibidir; işletme sermayesi sahibi olan ve küçük bir kundura atelyesine sahip bulunan insandan, büyük ve dünya pazarlarına hakim bulunan petrol kumpanyalarına, otomobil kumpanyalarına kadar herkeş sermaye sahibi, yani kapital sahibidir. Fakat aynı zamanda, bunların hiç biri bürokrat kapitalist değildir. Gerekçesi göz önünde tutulduğu takdirde, kanunun işaret ettiği ve işçi sınıfının muarız olan kapital sahibi sınıf ise, burjuvazidir, ve bu kendi memleketindeki milli burjuvazidir. Yazar milli burjuvazinin partileri olduğunu, her türlü ideolojik fikirlerini söylemek hakkı olduğunu belirtirken, her halde, sayın iddia makâmının «kapital sahipleri» dediği sınıfı kast ediyordu. Yani hem bir ülkede kapital sahiplerinin ideolojik partileri vardır ve iktidar partisini denetlemektedir ve hem de bunlara oy ve söz hakkı tanımamaktadır. Böyle bir şey nasıl olur, mümkün müdür? Elbette mümkün değildir.

Sayın Başkan, Sayın Üyeler,

Sözlerime birkaç cümle daha eklememe müsaade ediniz: Türkiye bir hukuk devleti midir, değil midir? Türkiye demokratik bir devlet midir, değil midir? Türkiye'de, söz, fikir hürriyeti var mıdır, yoksa söz ve fikirler bir sınıfın, bir zümrenin tahakkümü altında mıdır? Türkiye medenî bir ülke midir, ilkel, geri bir ülke midir? Bu dava, siyasi bir davadır. Kararınız bu soruların da cevabı olacaktır. Ben, Türkiye'nin bir hukuk devleti olduğunu, demokratik bir devlet olduğunu, söz ve fikir hürriyetinin bir sınıf veya zümrenin kontrolü altında olmadığını, Türkiye'nin medenî bir ülke olduğunu tescil edecek olan kararınızı, yani yediğim ekmeğe gibi hakkım olduğuna emin olduğum beraatimi bekliyorum.